Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof van nr. WJZ/ Error! Unknown document property name. , tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (AERIUS 2023, herprioritering doelen en uitbreiding AERIUS Register met verschillende stikstofbanken)

De Minister voor Natuur en Stikstof,

Gelet op de artikelen 2.9, vierde lid, en 5.5a, vijfde lid van de Wet natuurbescherming, artikel 2.2 van het Besluit natuurbescherming, de artikelen 2.24, 5.18, in samenhang met artikel 23.6, eerste lid, en 20.3, eerste lid, van de Omgevingswet;

Handelende in overeenstemming met de Ministers voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, van Infrastructuur en Waterstaat, voor Klimaat en Energie en van Defensie;

Besluit:

Artikel I

De **Regeling natuurbescherming** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische volgorde worden de volgende begripsbepalingen ingevoegd:
- *AERIUS Register:* registratiesysteem, bedoeld in artikel 2.3, voor het registreren en het toedelen van depositieruimte bij het verlenen van vergunningen, beschikbaar op www.aerius.nl;
- *depositieruimte*: in AERIUS Register opgenomen ruimte, uitgedrukt in mol stikstof per hectare per jaar, voor stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied
- *microdepositieruimte*: in AERIUS Register opgenomen depositieruimte voor projecten die een microdepositie op een voor stikstof gevoelige habitat in een Natura 2000-gebied veroorzaken, in voorkomend geval een microdepositie die resteert na toepassing van mitigerende maatregelen;
- *microdepositie*: door een project veroorzaakte stikstofdepositie van ten hoogste 0.05 mol stikstof per hectare per jaar;.

2. De begripsbepalingen van register en woningbouwcluster vervallen.

B

1. In artikel 2.1, eerste lid, wordt ‘‘AERIUS Calculator versie 2022’’ vervangen door ‘‘AERIUS Calculator versie 2023’’.

2. In artikel 2.1, tweede lid, wordt “de minister” vervangen door “de Minister voor Natuur en Stikstof”.

C

Het opschrift in paragraaf 2.1.2. komt te luiden:
§ 2.1.2. AERIUS Register.

D

Artikel 2.2 komt te luiden:

Artikel 2.2
Deze paragraaf is van toepassing op:

a. woningbouwprojecten, inclusief noodzakelijke en direct met het project samenhangende nutsvoorzieningen, waterhuishoudkundige maatregelen en infrastructuur en noodzakelijke voorzieningen ten behoeve van een goed woon- en leefklimaat;
b. renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen;
c. gemelde PAS-projecten;
d. projecten van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
e. projecten van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat;
f. projecten van de Minister voor Klimaat en Energie;
g. projecten van de Minister van Defensie; en
h. projecten, anders dan de projecten genoemd in de onderdelen a tot en met c, waarvoor gedeputeerde staten van de provincie bevoegd gezag zijn voor de verlening van de Natura 2000-vergunning.

E

Artikel 2.3 komt te luiden:

Artikel 2.3
1. Een besluit waarbij een project wordt toegestaan, kan worden genomen met gebruikmaking van in AERIUS Register opgenomen depositieruimte. Daarbij wordt gebruikgemaakt van AERIUS Register versie 2023.
2. AERIUS Register wordt beheerd onder verantwoordelijkheid van de Minister voor Natuur en Stikstof.
3. In AERIUS Register wordt depositieruimte geregistreerd die ontstaat door de vermindering van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van de maatregelen, bedoeld in artikel 2.4.
4. In AERIUS Register kan onderscheid worden gemaakt tussen de doelen, genoemd in artikel 2.2, en de daarvoor beschikbare depositieruimte.

F

Artikel 2.4 komt te luiden:

Artikel 2.4
1. Maatregelen als bedoeld in artikel 2.3, derde lid, zijn in ieder geval:

a. de onomkeerbare sluiting van varkenshouderijlocaties op grond van artikel 4, eerste lid, van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen;
b. de blijvende vermindering van de stikstofemissie, bedoeld in artikel 6, tweede lid, onder a, van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden;
c. de blijvende vermindering van stikstofemissie door maatregelen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Regeling provinciale maatregelen PAS-meldingen;
d. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
e. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat;
f. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van de Minister voor Klimaat en Energie;
g. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van de Minister van Defensie;
h. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van het bestuur van een provincie;

2. Op verzoek van een college van burgemeester en wethouders, van gedeputeerde staten van een provincie of van het dagelijks bestuur van een waterschap kan een door, onder verantwoordelijkheid van of op verzoek van het

bevoegde bestuursorgaan van de gemeente, de provincie of het waterschap getroffen maatregel, door de Minister voor Natuur en Stikstof, de minister die het aangaat of gedeputeerde staten van een provincie, worden aangemerkt als een door deze minister of deze gedeputeerde staten getroffen maatregel als bedoeld in het eerste lid d tot en met h.
3. Onder maatregelen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen d tot en met h, worden in ieder geval begrepen:
1°. de gehele of gedeeltelijke intrekking of wijziging van een toestemming voor een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt, zodat de stikstofdepositie door die toegestane activiteit afneemt; of
2°. algemene regels of aanwijzingen die tot gevolg hebben dat de stikstofdepositie afneemt van een toegestane activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt
4. Een maatregel als bedoeld in het eerste en tweede lid wordt alleen in de berekening van de vermindering van stikstofdepositie betrokken:
a. als voor de maatregel een wettelijk voorschrift of een besluit nodig is nadat dat voorschrift of besluit in werking is getreden;
b. voor zover de vermindering van stikstofdepositie met zekerheid en nauwkeurigheid kan worden vastgesteld; en
c. als handhaving van de wettelijke voorschriften die verband houden met de bronmaatregel verzekerd is.
5. De minister doet, of gedeputeerde staten die het aangaat doen mededeling van:
a. getroffen maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen d tot en met h; en
b. het registreren van depositieruimte als bedoeld in artikel 2.4a.

G

Artikel 2.4a wordt vervangen door vijf artikelen, luidende:

Artikel 2.4a
1. De Minister voor Natuur en Stikstof draagt zorg voor het registreren in AERIUS Register van depositieruimte die ontstaat door de vermindering van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van:
a. de maatregelen, genoemd in artikel 2.4, eerste lid, onderdelen a, b en c;
b. maatregelen als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, voor zover deze niet door andere bestuursorganen zijn aangemerkt als maatregel als bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, onderdelen d tot en met h.
2. De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister voor Klimaat en Energie, onderscheidenlijk de Minister van Defensie draagt zorg voor het registreren van depositieruimte die ontstaat door de maatregelen, bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, onderdelen d tot en met g.
3. Gedeputeerde staten van de provincie die het aangaat dragen zorg voor het registreren van depositieruimte die ontstaat door de maatregelen, bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, onderdeel h.
4. De ministers en gedeputeerde staten kunnen depositieruimte die ontstaat door de maatregelen, bedoeld in artikel 2.4, eerste en tweede lid, die hen aangaan registreren als microdepositieruimte.
5. De ministers en gedeputeerde staten registreren ten hoogste 70% van de vermindering van stikstofdepositie als depositieruimte in AERIUS Register.

Artikel 2.4b

1. Depositieruimte in AERIUS Register is beschikbaar voor:
   a. gemelde PAS-projecten;
   b. woningbouwprojecten;
   c. renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen;
   d. projecten van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
   e. projecten van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat;
   f. projecten van de Minister voor Klimaat en Energie;
   g. projecten van de Minister van Defensie;
   h. andere projecten dan genoemd in de onderdelen a tot en met g, waarvoor gedeputeerde staten van een provincie bevoegd gezag zijn; en
   i. projecten waarop artikel 2.5a van toepassing is.

2. In AERIUS Register wordt onderscheid gemaakt tussen depositieruimte die beschikbaar is voor de categorieën van projecten, bedoeld in de onderdelen a tot en met i, waarbij voor de categorieën projecten, bedoeld in de onderdelen a, b en c, gezamenlijk depositieruimte beschikbaar is als bepaald in artikel 2.4c. Binnen elke categorie van projecten kan in AERIUS Register een nader onderscheid worden gemaakt.

Artikel 2.4c

1. Depositieruimte die is verkregen door de maatregelen, bedoeld in artikel 2.4, onderdelen a en b, is alleen beschikbaar voor gemelde PAS-projecten, woningbouwprojecten en renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen.
2. Behoudens voor zover toepassing is gegeven aan het derde lid, is gedurende de eerste vier maanden na de datum waarop de depositieruimte door de maatregelen, bedoeld in artikel 2.4, onderdelen a en b, in het register is opgenomen, alleen beschikbaar voor gemelde PAS-projecten.
3. De Minister voor Natuur en Stikstof, in overeenstemming met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en van Infrastructuur en Waterstaat, kan depositieruimte die is verkregen door de maatregelen bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, onderdelen a en b, ook beschikbaar stellen voor woningbouwprojecten indien:
   a. door de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening uiterlijk drie weken voor het opnemen van de depositieruimte in het register aan de minister is gemeld dat voor het betrokken project een Natura 2000-vergunning of een omgevingsvergunning is aangevraagd of naar alle waarschijnlijkheid zal worden aangevraagd in de periode waarin de in artikel 2.3, eerste lid, genoemde versie van AERIUS Register geldt; en
   b. bij de melding een berekening op hexagoonniveau van de benodigde depositieruimte voor het project is overgelegd.
4. Depositieruimte die is verkregen door de maatregel, bedoeld in artikel 2.4, onderdeel c, is alleen beschikbaar voor gemelde PAS-projecten.

Artikel 2.4d

1. Depositieruimte die is verkregen door een maatregel als bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, onderdelen d tot en met g, is alleen beschikbaar voor projecten van de minister die de maatregel heeft getroffen, of onder wiens verantwoordelijkheid of op wiens verzoek de maatregel is getroffen.
2. De minister die het aangaat kan depositieruimte als bedoeld in het eerste lid op verzoek van een andere minister of gedeputeerde staten van een provincie ook beschikbaar stellen voor een project als bedoeld in artikel 2.2, aanhef, onderdelen e tot en met h.

Artikel 2.4e

1. Depositieruimte die is verkregen door een maatregel als bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, onderdeel h, is alleen beschikbaar voor projecten waarvoor

gedeputeerde staten van de provincie bevoegd gezag is voor de verlening van de Natura 2000-vergunning.

2. Gedeputeerde staten die het aangaat kan depositie als bedoeld in het eerste lid op verzoek van een minister of gedeputeerde staten van een andere provincie ook beschikbaar stellen voor een project als bedoeld in artikel 2.2, aanhef, onder e tot en met h.

H

Artikel 2.5 wordt als volgt gewijzigd:
1. Aan het eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. een kavelbesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet windenergie op zee.

2. Het derde lid, komt te luiden:
3. Depositieruimte wordt eenmalig en voor onbepaalde tijd toegedeeld en kan alleen voor andere projecten worden gebruikt als zij is vrijgevallen en opnieuw is opgenomen in het register.

I

Na artikel 2.5 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.5a
Microdepositieruimte wordt alleen toegedeeld in een besluit als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, als:
a. in voorkomend geval voor de hoeveelheid stikstofdepositie die groter is dan de microdepositie, andere depositieruimte uit AERIUS Register niet volstaat; en
b. nog microdepositieruimte resteert.

J

Artikel 2.6, tweede lid, komt te luiden:
2. De beschikbare depositieruimte voor een hectare van een voor stikstof gevoelige habitat in een Natura 2000-gebied is de door de minister of gedeputeerde staten die het aangaat in AERIUS Register opgenomen depositieruimte voor die hectare, verminderd met de depositieruimte met toepassing van artikel 2.10 is afgeschreven of met toepassing van de artikelen 2.8 tot en met 2.9 is gereserveerd, en vermeerderd met de depositieruimte die met toepassing van artikel 2.10 is bijgeschreven.

K

Artikel 2.7 komt te luiden:

Artikel 2.7
1. Reservering van depositieruimte geschiedt door registratie van de reservering in AERIUS Register door:
a. het bevoegd gezag voor de Natura 2000-vergunning voor:
1°. gemelde PAS-projecten;
2°. woningbouwprojecten;
3°. renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen;
4°. projecten van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
5°. projecten van de Minister voor Infrastructuur en Waterstaat;
6°. projecten van de Minister voor Klimaat en Energie, behalve projecten waarvoor een kavelbesluit wordt genomen; en
7°. projecten van de Minister van Defensie.
b. de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor tracébesluiten;
c. de Minister voor Klimaat en Energie voor kavelbesluiten;

d. gedeputeerde staten voor andere projecten dan genoemd in onderdeel a, onder 1° en 2°, waarvoor zij het bevoegd gezag zijn voor de Natura 2000-vergunning.

2. Een reservering van depositieruimte als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en d, vervalt als het bevoegd gezag een besluit heeft genomen op de betrokken aanvraag voor een Natura 2000-vergunning of een omgevingsvergunning.
3. Een reservering van depositieruimte als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, vervalt als de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het tracébesluit heeft genomen.
4. Een reservering van depositieruimte als bedoeld in het eerste lid, onder c, vervalt als de Minister voor Klimaat en Energie het kavelbesluit heeft genomen.

L

Artikel 2.8a komt te vervallen.

M

Artikel 2.10 komt te luiden:

Artikel 2.10

1. Het bevoegd gezag voor de Natura 2000-vergunning voor een project, als bedoeld in artikel 2.7, eerste of derde lid, draagt zorg voor:
a. afschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die aan dat project is toegedeeld;
b. doorhaling van de reservering van depositieruimte als de betrokken vergunningaanvraag is ingetrokken of als een besluit is genomen op de betrokken aanvraag;
c. omzetting van toegedeelde in gereserveerde depositieruimte als de vergunning is vernietigd.
2. Voor tracébesluiten draagt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat zorg voor:
a. afschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die hij heeft toegedeeld;
b. doorhaling van gereserveerde depositieruimte als hij het betrokken tracébesluit heeft vastgesteld;
c. omzetting van toegedeelde in gereserveerde depositieruimte als het tracébesluit is vernietigd.
3. Voor kavelbesluiten draagt de Minister voor Klimaat en Energie zorg voor:
a. afschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die hij heeft toegedeeld;
b. doorhaling van gereserveerde depositieruimte als hij het betrokken kavelbesluit heeft vastgesteld;
c. omzetting van toegedeelde in gereserveerde depositieruimte als het kavelbesluit is vernietigd.
4. Het bevoegd gezag voor Natura 2000-vergunningen voor de projecten genoemd in artikel 2.7, eerste lid, kan zorg dragen voor de bijschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die is vrijgevallen wanneer:
a. de vergunning waarbij depositieruimte is toegedeeld, is ingetrokken voordat het project is aangevangen; of
b. de bouw- en aanlegfase waarvoor depositieruimte is toegedeeld, is afgerond.
5. Het bevoegd gezag voor de Natura 2000-vergunningen voor de projecten genoemd in artikel 2.4b, eerste lid, zorgt voor de bijschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die is vrijgevallen omdat de vergunning waarbij depositieruimte is toegedeeld, geheel of gedeeltelijk is ingetrokken.

N

In artikel 2.11, tweede lid, wordt ‘‘AERIUS Monitor versie 2022’’ vervangen door ‘‘AERIUS Monitor versie 2023’’.

Artikel II

De **Omgevingsregeling** wordt als volgt gewijzigd:

De wijziging van de Regeling natuurbescherming zal beleidsneutraal worden omgezet in de Omgevingsregeling, waarin de Regeling natuurbescherming per 1-1-2024 zal opgaan. Onderstaande tekst is zal voor de internetconsultatie op ondergeschikte punten nog worden aangepast. Met BZK is afgesproken dat parallel aan de internetconsultatie de systeemtoets Omgevingswet wordt uitgevoerd.

A

Artikel 17a.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische volgorde worden de volgende begripsbepalingen ingevoegd:
- *AERIUS Register:* registratiesysteem, voor het registreren en het toedelen van depositieruimte bij het verlenen van vergunningen, bedoeld in artikel 17a.4, beschikbaar op www.aerius.nl;
- *depositieruimte*: in AERIUS Register opgenomen ruimte, uitgedrukt in mol stikstof per hectare per jaar, voor stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied;
- *microdepositieruimte*: in AERIUS Register opgenomen depositieruimte voor projecten die een microdepositie op een voor stikstof gevoelige habitat in een Natura 2000-gebied veroorzaken, in voorkomend geval een microdepositie die resteert na toepassing van mitigerende maatregelen;
- *microdepositie*: door een project veroorzaakte stikstofdepositie van ten hoogste 0.05 mol stikstof per hectare per jaar;.

2. De begripsbepaling van woningbouwcluster vervalt.

B

Artikel 17a.2 komt te luiden:

Artikel 17a.2 (specifieke beoordelingsregels bij gebruikmaking register depositieruimte)
1. Een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activtieit die stikstofdepositie veroorzaakt op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied, kan worden verleend met gebruikingmaking van depositieruimte die is opgenomen in AERIUS Register versie 2023.
2. De gebruikte depositieruimte wordt in de omgevingsvergunning aan de Natura 2000-activiteit toegedeeld.
3. De stikstofdepositie voor een hectare van een voor stikstof gevoelige habitat die wordt toegedeeld, is niet groter dan de hoogste stikstofdepositie op die hectare die de activiteit in een jaar kan veroorzaken.
4. Het eerste lid geldt alleen voor:
a. gemelde PAS-projecten
b. woningbouwprojecten;
c. renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen;
d. projecten van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
e. projecten van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat;
f. projecten van de Minister voor Klimaat en Energie;
g. projecten van de Minister van Defensie; en
h. projecten, anders dan de projecten genoemd onder a tot en met c, waarvoor gedeputeerde staten van de provincie bevoegd gezag is voor de verlening van de

omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.
5. De depositieruimte wordt alleen toegedeeld voor zover:
a. zij eerder is gereserveerd, door registratie van de reservering in AERIUS Register; en
b. niet meer bedraagt dan de in AERIUS Register beschikbare depositieruimte.
6. De beschikbare depositieruimte voor een hectare van een voor stikstof gevoelige habitat in een Natura 2000-gebied is de door een minister of gedeputeerde staten in AERIUS Register opgenomen depositieruimte voor die hectare, verminderd met de depositieruimte die met toepassing van artikel 17a.11 is afgeschreven of met toepassing van artikel 17a.6 is gereserveerd, en vermeerderd met de depositieruimte die met toepassing van artikel 17a.11 is bijgeschreven.

C

Na artikel 17a.2 worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 17a.2a
1. Depositieruimte kan, behalve in omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activtieit, ook worden toegedeeld aan:
   a. een projectbesluit; en
   b. een kavelbesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet windenergie op zee.
2. Depositieruimte kan alleen worden toegedeeld aan een besluit als bedoeld in het eerste lid.
3. Depositieruimte wordt eenmalig en voor onbepaalde tijd toegedeeld en kan alleen voor andere projecten worden gebruikt als zij is vrijgevallen en opnieuw is opgenomen in het register.

Artikel 17a.2b
Microdepositieruimte wordt alleen toegedeeld in een besluit als bedoeld in artikel 17a.2a, eerste lid, als:
a. in voorkomend geval voor de hoeveelheid stikstofdepositie die groter is dan de microdepositie, andere depositieruimte uit AERIUS Register niet volstaat; en
b. nog microdepositieruimte resteert.

D

Artikel 17a.3 komt te luiden:

Artikel 17a.3 (maatregelen ten behoeve van de vermindering van stikstofdepositie)
1. Maatregelen als bedoeld in artikel 17a.4, zijn in ieder geval:

   a. de onomkeerbare sluiting van varkenshouderijlocaties op grond van artikel 4, eerste lid, van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen;
   b. de blijvende vermindering van de stikstofemissie, bedoeld in artikel 6, tweede lid, onder a, van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden;
   c. de blijvende vermindering van stikstofemissie door maatregelen als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Regeling provinciale maatregelen PAS-meldingen;
   d. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, waaronder in ieder geval worden begrepen:
      1°. de gehele of gedeeltelijke intrekking of wijziging van een toestemming voor een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt, zodat de toegestane stikstofdepositie door die activiteit afneemt; of
      2°. algemene regels of aanwijzingen die tot gevolg hebben dat de toegestane stikstofdepositie afneemt van een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt;

e. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, waaronder in ieder geval worden begrepen:
1°. de gehele of gedeeltelijke intrekking of wijziging van een toestemming voor een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt, zodat de toegestane stikstofdepositie door die activiteit afneemt; of
2°. algemene regels of aanwijzingen die tot gevolg hebben dat de toegestane stikstofdepositie afneemt van een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt;

f. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van de Minister voor Klimaat en Energie, waaronder in ieder geval worden begrepen:
1°. de gehele of gedeeltelijke intrekking of wijziging van een toestemming voor een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt, zodat de toegestane stikstofdepositie door die activiteit afneemt; of
2°. algemene regels of aanwijzingen die tot gevolg hebben dat de toegestane stikstofdepositie afneemt van een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt;

g. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van, of op verzoek van de Minister van Defensie, waaronder in ieder geval worden begrepen:
1°. de gehele of gedeeltelijke intrekking of wijziging van een toestemming voor een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt, zodat de toegestane stikstofdepositie door die activiteit afneemt; of
2°. algemene regels of aanwijzingen die tot gevolg hebben dat de toegestane stikstofdepositie afneemt van een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt; en

h. maatregelen getroffen door, onder verantwoordelijkheid van of op verzoek van het bestuur van een provincie, waaronder in ieder geval worden begrepen:
1°. de gehele of gedeeltelijke intrekking of wijziging van een toestemming voor een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt, zodat de toegestane stikstofdepositie door die activiteit afneemt; of
2°. algemene regels of aanwijzingen die tot gevolg hebben dat de toegestane stikstofdepositie afneemt van een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt.

2. Op verzoek van een college van burgemeester en wethouders, van gedeputeerde staten van een provincie of van het dagelijks bestuur van een waterschap kan een door, onder verantwoordelijkheid van of op verzoek van het bevoegde bestuursorgaan van de gemeente, de provincie of het waterschap getroffen maatregel, door de Minister voor Natuur en Stikstof, de minister die het aangaat of gedeputeerde staten van een provincie, worden aangemerkt als een door deze minister of deze gedeputeerde staten getroffen maatregel als bedoeld in het eerste lid.
3. Een maatregel als bedoeld in het eerste en tweede lid wordt alleen in de berekening van de vermindering van stikstofdepositie betrokken:
a. als voor de maatregel een wettelijk voorschrift of een besluit nodig is nadat dat voorschrift of besluit in werking is getreden;
b. voor zover de vermindering van stikstofdepositie met zekerheid en nauwkeurigheid kan worden vastgesteld; en
c. als handhaving van de wettelijke voorschriften die verband houden met de bronmaatregel verzekerd is.
4. De minister of gedeputeerde staten die het aangaat doet mededeling van:
a. getroffen maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen d tot en met h; en
b. het registreren van de depositieruimte als bedoeld in artikel 2.4a.

E

Na artikel 17a.3 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 17a.3a (registreren van stikstofdepositie)
1. De Minister voor Natuur en Stikstof draagt zorg voor het registreren in AERIUS

Register van depositieruimte die ontstaat door de vermindering van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van:
a. de maatregelen, genoemd in artikel 17a.3, onderdelen a, b en c;
b. maatregelen als bedoeld in artikel 17a.3, tweede lid, voor zover deze niet door andere bestuursorganen zijn aangemerkt als maatregel als bedoeld in artikel 17a.3, onderdelen d tot en met h.
2. De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister voor Klimaat en Energie, onderscheidenlijk de Minister van Defensie draagt zorg voor het registreren van depositieruimte die ontstaat door de maatregelen, bedoeld in artikel 17a.3, eerste lid, onderdelen d tot en met g.
3. Gedeputeerde staten van de provincie die het aangaat draagt zorg voor het registreren van depositieruimte die ontstaat door de maatregelen, bedoeld in artikel 17a.3, eerste lid onderdeel h.
4. De ministers en gedeputeerde staten kunnen depositieruimte die ontstaat door de maatregelen, bedoeld in artikel 2.4, eerste en tweede lid, die hen aangaan registreren als microdepositieruimte.
5. De ministers en gedeputeerde staten registreren ten hoogste 70% van de vermindering van stikstofdepositie als depositieruimte in AERIUS Register.

F

Artikel 17a.4 komt te luiden:

Artikel 17a.4 (register depositieruimte)
1. Er is een register depositieruimte, met de naam AERIUS Register.
2. AERIUS Register wordt beheerd door de Minister voor Natuur en Stikstof.
3. AERIUS Register bevat de gegevens, bedoeld in artikel 17a.3.
4. In AERIUS Register wordt depositieruimte geregistreerd die ontstaat door de vermindering van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van de maatregelen, bedoeld in artikel 17a.3.
5. De ministers of gedeputeerde staten registreren ten hoogte 70% van de vermindering van stikstofdepositie als depositieruimte in AERIUS Register.
6. De ministers of gedeputeerde staten nemen depositieruimte die het gevolg is van vermindering van de stikstofdepositie door een maatregel alleen in het register op:
a. als voor de maatregel een wettelijk voorschrift of een besluit nodig is nadat dat voorschrift of een besluit in werking is getreden;
b. voor zover de vermindering van stikstofdepositie met zekerheid en nauwkeurigheid kan worden vastgesteld; en
c. als handhaving van de wettelijke voorschriften die verband houden met de bronmaatregel verzekerd is.

G

Artikel 17a.5 wordt vervangen door 4 artikelen, luidende:

Artikel 17a.5 (compartimentering depositieruimte voor doelprojecten)
1. In AERIUS Register wordt een onderscheid gemaakt tussen depositieruimte die beschikbaar is voor:
   a. gemelde PAS-projecten;
   b. woningbouwprojecten;
   c. renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen;
   d. projecten van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
   e. projecten van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat;
   f. projecten van de Minister voor Klimaat en Energie;
   g. projecten van de Minister van Defensie;
   h. andere projecten dan genoemd in de onderdelen a tot en met g, waarvoor gedeputeerde staten van een provincie bevoegd gezag is; en

i. projecten waarop artikel 17a.2b van toepassing is.

Artikel 17a.5a

1. Depositieruimte die is verkregen door de maatregelen, bedoeld in 17a.3, onderdelen a en b, is alleen beschikbaar voor gemelde PAS-projecten, woningbouwprojecten en renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen.
2. Behoudens voor zover toepassing is gegeven aan het derde lid, is gedurende de eerste vier maanden na de datum waarop de depositieruimte door de maatregelen, bedoeld in artikel 17a.5, onderdelen a en b, in het register is opgenomen, alleen beschikbaar voor gemelde PAS-projecten.
3. De Minister voor Natuur en Stikstof, in overeenstemming met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en van Infrastructuur en Waterstaat, kan depositieruimte die is verkregen door de maatregelen bedoeld in artikel 17a.3, eerste lid, onderdelen a en b, ook beschikbaar stellen voor woningbouwprojecten indien:
   a. door de Minister Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening uiterlijk drie weken voor het opnemen van de depositieruimte in het register aan de minister is gemeld dat voor het betrokken project een Natura 2000-vergunning of een omgevingsvergunning is aangevraagd of naar alle waarschijnlijkheid zal worden aangevraagd in de periode waarin de in artikel 17a.2, eerste lid, genoemde versie van AERIUS Register geldt; en
   b. bij de melding een berekening op hexagoonniveau van de benodigde depositieruimte voor het project is overgelegd.
4. Depositieruimte die is verkregen door de maatregel, bedoeld in artikel 17a.3, eerste lid, onderdeel c, is alleen beschikbaar voor gemelde PAS-projecten.

Artikel 17a.5b

1. Depositieruimte die is verkregen door een maatregel als bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, onderdelen d tot en met g, is alleen beschikbaar voor projecten van de minister die de maatregel heeft getroffen, of onder wiens verantwoordelijkheid of op wiens verzoek de maatregel is getroffen.
2. De minister die het aangaat kan depositieruimte als bedoeld in het eerste lid op verzoek van een andere minister of gedeputeerde staten van een provincie ook beschikbaar stellen voor een project als bedoeld in artikel 2.2, aanhef, onder e tot en met i.

Artikel 17a.5c

1. Depositieruimte die is verkregen door een maatregel als bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, onderdeel h, is alleen beschikbaar voor projecten waarvoor gedeputeerde staten van de provincie bevoegd gezag is voor de verlening van de Omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.
2. Gedeputeerde staten die het aangaat kan depositie als bedoeld in het eerste lid op verzoek van een minister of gedeputeerde staten van een andere provincie ook beschikbaar stellen voor een project als bedoeld in artikel 2.2, aanhef, onder e tot en met i.

H

Artikel 17a.6 komt te luiden:

Artikel 17a.6 (registratie reserveringen)

1. Reservering van depositieruimte geschiedt door registratie van de reservering in AERIUS Register door:
   a. het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit voor:

1°. gemelde PAS-projecten;
2°. woningbouwprojecten;
3°. renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen;
4°. projecten van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
5°. projecten van de Minister voor Klimaat en Energie, behalve projecten waarvoor een kavelbesluit wordt genomen; en
6°. projecten van de Minister van Defensie.

b. de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor tracébesluiten;
c. de Minister voor Klimaat en Energie voor kavelbesluiten;
d. gedeputeerde staten voor andere projecten dan genoemd in onderdeel a, onder 1° en 2°, waarvoor zij het bevoegd gezag zijn voor de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.

2. Een reservering van depositieruimte als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en d, vervalt als het bevoegd gezag een besluit heeft genomen op de betrokken aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit of een omgevingsvergunning.
3. Een reservering van depositieruimte als bedoeld in het eerste lid, onder b, vervalt als de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het projectbesluit heeft genomen;
4. Een reservering van depositieruimte als bedoeld in het eerste lid, onder c, vervalt als de Minister voor Klimaat en Energie het kavelbesluit heeft genomen.

I

Artikel 17a.7 vervalt.

J

Na artikel 17a.10 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 17a.11 (afschrijving, doorhaling, bijschrijving en omzetting in AERIUS Register)
1. Het bevoegd gezag voor omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteiten voor de projecten, bedoeld in artikel 2.7, eerste en derde lid, draagt zorg voor:
a. afschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die aan dat project is toegedeeld;
b. doorhaling van de reservering van depositieruimte als de betrokken vergunningaanvraag is ingetrokken of als een besluit is genomen op de betrokken aanvraag;
c. omzetting van toegedeelde in gereserveerde depositieruimte als de vergunning is vernietigd.
2. Voor projectbesluiten draagt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat zorg voor:
a. afschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die hij heeft toegedeeld;
b. doorhaling van gereserveerde depositieruimte als hij het betrokken projectbesluit heeft vastgesteld;
c. omzetting van toegedeelde in gereserveerde depositieruimte als het projectbesluit is vernietigd.
3. Voor kavelbesluiten draagt de Minister voor Klimaat en Energie zorg voor:
a. afschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die hij heeft toegedeeld;
b. doorhaling van gereserveerde depositieruimte als hij het betrokken kavelbesluit heeft vastgesteld;
c. omzetting van toegedeelde in gereserveerde depositieruimte als het kavelbesluit is vernietigd.
4. Het bevoegd gezag voor omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteiten voor de projecten genoemd in artikel 2.7, eerste lid, kan zorg dragen voor de bijschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die is vrijgevallen wanneer:

a. de vergunning waarbij depositieruimte is toegedeeld, is ingetrokken voordat het project is aangevangen; of
b. de bouw- en aanlegfase waarvoor depositieruimte is toegedeeld, is afgerond.
5. Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteiten voor de projecten genoemd in artikel 2.4b zorgt voor de bijschrijving in AERIUS Register van depositieruimte die is vrijgevallen omdat de vergunning waarbij depositieruimte is toegedeeld, geheel of gedeeltelijk is ingetrokken.

K

De tabel in bijlage II bij artikel 1.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de rij met betrekking tot AERIUS Calculator wordt ‘2022’ vervangen door ‘2023’.

2. In de rij met betrekking tot AERIUS Monitor wordt ‘2022’ vervangen door ‘2023’.

Artikel III

Deze regeling treedt in werking met ingang van 2 oktober 2023, met uitzondering van artikel II, dat in werking treedt op een bij ministerieel besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende onderdelen van artikel II verschillend kan worden vastgesteld.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Minister voor Natuur en Stikstof

TOELICHTING
Algemeen

1. **Inleiding**

Met het Programma stikstofreductie en natuurverbetering en het Nationaal Programma Landelijk Gebied zet het kabinet in op natuurherstel in de Natura 2000-gebieden en – met het oog daarop – ook op het terugdringen van de stikstofbelasting. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied is daarnaast bovendien gericht op de realisatie van doelstellingen op het vlak van waterkwaliteit en klimaat in het landelijk gebied. Op de voorwaarde dat de natuur in de Natura 2000-gebieden het aankan, kan ook toestemming worden verleend voor de meest urgente economische en maatschappelijke activiteiten die potentieel effect op die gebieden kunnen hebben. Om die toestemmingverlening te faciliteren, worden met deze regelingswijziging enkele aanpassingen in de Regeling natuurbescherming (Rnb) en de toekomstige Omgevingsregeling (Or) doorgevoerd. Het betreft in het bijzonder regels over de centrale registratie van stikstofdepositieruimte (verder depositieruimte) die ontstaat door maatregelen en de toedeling daarvan in het kader van toestemmingverlening voor projecten die stikstofdepositie op daarvoor gevoelige natuur in Natura 2000-gebieden veroorzaken.

Met de regelingswijziging worden twee bronmaatregelen toegevoegd aan het compartiment in AERIUS Register dat voorheen in de regeling het stikstofregistratiesysteem (SSRS) genoemd werd (paragraaf 2 van de toelichting). Om onderscheid te maken tussen AERIUS Register en hiervoor genoemd compartiment, wordt in de toelichting van de regelingswijziging nog steeds gesproken van het SSRS. Het betreft de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders (Rpmp) en de Regeling provinciale aankoop veehouderijlocaties nabij natuurgebieden (Rpav-1). De daarmee gecreëerde depositieruimte vormt, samen met de depositieruimte die ontstaat door de al met de regelingswijziging van 10 januari 2022 aan het SSRS verbonden Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (Srv), de depositieruimte die in het SSRS beschikbaar is voor het verlenen van vergunningen.

Daarnaast wordt met deze wijziging een aanpassing van de prioritering bij de toedeling van stikstofdepositieruimte aan verschillende categorieën van projecten geregeld (paragraaf 3 van de toelichting). Het kabinet voelt een zware verantwoordelijkheid om de problematiek van de PAS-melders zo snel mogelijk op te lossen en de onzekerheid van PAS-melders zo snel mogelijk weg te nemen. Daarom is besloten om de legalisering van gemelde PAS-projecten meer prioriteit te geven bij het beschikbaar stellen van depositieruimte. Behalve aan de gemelde PAS-projecten kan ook ruimte worden toebedeeld aan concrete woningbouwprojecten en renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen; deze laatste categorie projecten komt in de plaats van de 7 specifieke MIRT-projecten die tot nu toe in de Regeling natuurbescherming werden genoemd als projecten die aanspraak kunnen maken op ruimte uit het SSRS.

Deze regelingswijziging voorziet tevens in het instellen van rijksdoelenbanken, het codificeren in deze regeling van de provinciale banken en het toevoegen van een microdepositiebank (paragraaf 4 van de toelichting). Dat gebeurt als opvolging van de Kamerbrief van 25 november 2022 waar is aangekondigd dat het kabinet inzet op het door ontwikkelen van stikstofbanken, waarin voor activiteiten beschikbare stikstofruimte is opgenomen. Genoemd worden het landelijke stikstofregistratiesysteem (SSRS), de specifieke provinciale doelenbanken en een landsdekkende microdepositiebank. Ook is aangekondigd dat er rijksdoelenbanken zullen worden ingesteld. AERIUS Register is bedoeld om extern salderen te

faciliteren voor bevoegde gezagen en bevat momenteel één campartiment: het stikstofregistratiesysteem (SSRS). Een dergelijk compartiment in AERIUS Register noemen we ook wel een 'stikstofbank'. Met deze regelingswijziging wordt de systematiek in de Regeling natuurbescherming vastgelegd.

Ten slotte wordt met deze regelingswijziging ook een aantal technische aanpassingen ter verbetering van AERIUS Register doorgevoerd (paragraaf 5 van de toelichting). Met de regelingswijziging worden de nieuwe versies van AERIUS Monitor, Calculator en Register voorgeschreven. AERIUS Monitor versie 2023 wordt voorgeschreven voor de monitoring van de omgevingswaarde voor stikstofdepositie voor 2030. AERIUS Calculator versie 2023 wordt door deze wijziging voorgeschreven voor de berekening van de stikstofdepositie in het kader van de beoordeling van de effecten van een project voor een Natura 2000-gebied bij toestemmingverlening in het kader van de Wet natuurbescherming en de toekomstige Omgevingswet. In samenhang daarmee introduceert deze regeling AERIUS Register versie 2023, de meest actuele versie van AERIUS Register. AERIUS Register 2023 bevat ook een nieuwe batch depositieruimte die is verkregen door de reductie van de stikstofdepositie als gevolg van de Srv. Ook krijgt de Minister voor Natuur en Stikstof de mogelijkheid om tussentijds stikstofdepositieruimte toe te voegen aan AERIUS Register, zonder dat daarvoor een regelingswijziging moet plaatsvinden. volledig nieuwe versie van dat Register in de Rnb of – straks – de Or hoeft te worden vastgesteld. Daarmee kan gerealiseerde ruimte sneller beschikbaar gemaakt worden voor onder andere gemelde PAS-projecten. Daarnaast is een bepaling opgenomen die het extern salderen met uit AERIUS Register verkregen ruimte blokkeert. Indien een vergunning is verleend met gebruikmaking van depositieruimte uit AERIUS Register, en de activiteit waarvoor vergunning is verleend later geheel of gedeeltelijk stopt waardoor de ruimte opnieuw vrij komt, kan de eerder uit het AERIUS Register toegedeelde depositieruimte niet door de vergunninghouder worden doorgegeven aan een ander door middel van extern salderen. Die ruimte valt dan geheel of gedeeltelijk terug aan het SSRS. Die ruimte kan dus uitsluitend vanuit AERIUS Register weer beschikbaar worden gesteld voor projecten, overeenkomstig de daarvoor vastgestelde kaders. Deze aanpassing is gedaan om verantwoord om te gaan met de beschikbare ruimte die is verkregen met door de overheid gefinancierde maatregelen.

In deze toelichting wordt verder nog ingegaan op de rechtsbescherming (paragraaf 6) en de effecten van de regelingswijziging worden beschreven in paragraaf 7. In paragraaf 8 wordt ingegaan op de adviezen en consultatiereacties (PM).

2. Toevoegen bronmaatregelen SSRS

2.1 Inleiding

Om de natuur te herstellen en stikstofdepositieruimte ook beschikbaar te kunnen stellen om toestemming te verlenen in het kader van de Wet natuurbescherming en de toekomstige Omgevingswet neemt het Rijk bronmaatregelen. De door die maatregelen gerealiseerde emissiereductie leidt tot vermindering van de depositie op voor stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. De daardoor vrijgekomen depositieruimte kan onder voorwaarden worden toegevoegd aan het SSRS en als mitigerende maatregel beschikbaar worden gesteld voor toestemmingverlening voor nieuwe projecten (zie artikel 2.4, derde lid, Rnb).

De ruimte kan gebruikt worden voor het legaliseren van gemelde PAS-projecten en toestemmingverlening voor renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen of woningbouwprojecten, als deze voldoet aan het additionaliteitsvereiste en die ruimte dus niet nodig is voor de natuur als passende of instandhoudingsmaatregel[1]. Als de ruimte wordt ingezet voor

[1] Artikel 6, eerste en tweede lid, Habitatrichtlijn.

toestemmingverlening, worden de regels toegepast die ook in generieke zin gelden voor extern salderen.

Bronmaatregelen worden alleen verbonden aan het SSRS, als deze voldoen aan de onderstaand beschreven voorwaarden. Belangrijk is dat de maatregel op het moment dat de daarmee gecreëerde depositieruimte in het SSRS wordt opgenomen daadwerkelijk is uitgevoerd en verzekerd is dat de maatregel de beoogde effecten heeft. Hiermee is verzekerd dat de bronmaatregelen tot een feitelijke en daadwerkelijke depositieverlaging leiden waardoor stikstofdepositieruimte beschikbaar komt. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

1. als voor de bronmaatregel een wettelijke regeling nodig is, dan moet deze in werking zijn getreden;
2. de verwachte voordelen (het effect van de uitgevoerde maatregel) moeten met zekerheid in kaart kunnen worden gebracht;
3. het intreden van de voordelen van de maatregel mogen niet vrijblijvend zijn;
4. de verwachte effecten mogen niet op basis van gemiddelde emissieverlaging worden berekend, maar moeten op hexagoonniveau (per hectare) worden bepaald;
5. de handhaving van de maatregel moet verzekerd zijn.

Met deze regelingswijziging worden twee bronmaatregelen toegevoegd als bronmaatregelen ten behoeve van het SSRS. Het betreft de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders (Rpmp) en de Regeling provinciale aankoop veehouderijlocaties nabij natuurgebieden (Rpav-1). Naast de al eerder als bronmaatregel toegevoegde Subsidieregeling sanering varkenshouderijen[2], zijn er daarmee drie bronmaatregelen van waaruit stikstofdepositieruimte beschikbaar kan komen in het SSRS ten behoeve toestemmingverlening.

2.2 Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden

De Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden is bedoeld om direct de uitstoot van stikstof te reduceren door veehouderijen nabij stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden aan te kopen en de veehouderijactiviteiten daar definitief te laten beëindigen. Deze regeling is ook wel bekend als de 'Maatregel gerichte aankoop' en is uitgevoerd door de provincies. Deze maatregel is gericht op veehouderijen met een relatief grote depositie op het nabij gelegen Natura 2000-gebied. De Rpav-1 wordt met deze wijziging van de Rnb en de Or toegevoegd aan de bronmaatregelen die depositieruimte creëren voor het SSRS.

Deze maatregel voldoet aan de bovenstaande criteria om in beginsel ingezet te worden voor toestemmingverlening, aangezien het effect van de maatregel direct te relateren is aan de beëindigde bron[3]. Daarmee is de stikstofreductie herleidbaar. Ook is precies en op hexagoonniveau vast te stellen wat de reductie van de depositie op de voor stikstofgevoelige habitats is als gevolg van deze maatregel. De maatregel is behalve voor het duurzaam verbeteren van de natuur bedoeld voor het creëren van depositieruimte ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen. Om die effecten te bewerkstellingen moet een aantal stappen worden gezet. Het betreft maatregelen voor de sluiting van een bedrijf, om te borgen dat er geen nieuwe veehouderij op de locatie van de gesloten veehouderij kan worden gevestigd en om te borgen dat de veehouder niet elders een veehouderij vestigt.[4]

---

2 Stcrt. 2022, 713

[3] Stcrt. 2020, 57568.

[4] Stcrt. 2020, 57568.

2.3 Regeling provinciale maatregelen PAS-melders (Rpmp)

Met de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders (Rpmp)[5] zijn voor de provincies middelen beschikbaar gesteld ter versnelling van het Legalisatieprogramma PAS-meldingen. De Rpmp wordt met deze wijziging van de Rnb en de Or toegevoegd aan de bronmaatregelen die depositieruimte creëren voor het SSRS. Voor veel van de gemelde PAS-projecten is nog geen toereikende natuurvergunning verleend, vanwege het ontbreken van stikstofdepositieruimte. Omdat er ondertussen ook meerdere handhavingsprocedures lopen tegen het overtreden van de vergunningplicht van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor deze projecten, is het van groot belang om snel oplossingen te vinden voor de betrokken bedrijven. Het Rijk en de provincies zijn van mening dat de legalisatie versneld uitgevoerd moet worden. Provincies hebben aangegeven mogelijkheden te zien voor versnelde legalisatie en hebben het Rijk gevraagd om hen in staat te stellen maatregelen te treffen door middelen beschikbaar te stellen. Met de Rpmp wordt ook het verzoek van de Tweede Kamer uitgevoerd om de legalisering van gemelde PAS-projecten te versnellen.[6]

De provincies kunnen met de Rpmp maatwerkmaatregelen treffen. Een gedeelte van de maatregelen die met de Rpmp mogelijk zijn levert stikstofdepositieruimte op die in het SSRS kan worden geregistreerd. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het aankopen – met het oog op gehele of gedeeltelijke sluiting – van bedrijven of het aankopen van grond voor bufferzones en ontwikkelen van bufferzones om depositieruimte te creëren. Provincies zijn vrij in het vormgeven van maatregelen, mits deze voldoen aan de geldende juridische en beleidsmatige kaders.

De Rpmp draagt er dus aan bij dat voor zoveel mogelijk meldingen (van agrarische en niet-agrarische ondernemingen) op een zo kort mogelijke termijn een oplossing wordt gevonden. De depositieruimte die beschikbaar komt als gevolg van deze bronmaatregel, mag alleen voor gemelde PAS-projecten worden besteed (artikel 2.4,a, vierde lid, jo. artikel 2.4, eerste lid onderdeel c, van de Rnb) en is dus niet beschikbaar voor woningbouwprojecten of voor renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen.
Provincies kunnen met de Rpmp zelf direct een oplossing voor een gemeld PAS-project regelen. Hierbij wordt ruimte die overblijft, de restruimte, beschikbaar gesteld via het SSRS. De provincies bieden de verworven depositieruimte dan via de minister voor Natuur en Stikstof aan het SSRS om deze vervolgens weer uit te laten geven voor legalisatie van een gemeld PAS-project.
Wat betreft de Rpmp is op voorhand niet aan te geven welke maatregelen de provincies met gebruikmaking van deze regeling gaan treffen. Alleen de effecten van provinciale maatregelen die voldoen aan voornoemde vereisten worden betrokken bij de bepaling van de depositieruimte die kan worden opgenomen in het SSRS.

3. Aanpassing prioritering doelen in het SSRS

3.1 Inleiding

Met deze regelingswijziging wordt een aanpassing doorgevoerd van de doelen waarvoor stikstofdepositieruimte uit het SSRS kan worden ingezet en van de prioritering van die doelen. Door de huidige systematiek van prioritering blijft relatief veel ruimte onbenut. Dat is niet wenselijk in het licht van de verschillende grote maatschappelijke opgaven, in het bijzonder die van het legaliseren van de gemelde PAS-projecten. Specifiek voor die activiteiten voelt het kabinet een zware verantwoordelijkheid om de problematiek zo snel mogelijk op te lossen en de onzekerheid van PAS-melders zo snel mogelijk weg te nemen. Daarom is besloten de prioritering van doelen in het stikstofregistratiesysteem aan te passen en de PAS-melders daarbij meer prioriteit te geven. Naast de gemelde PAS-projecten

[5] Stcrt 2023, 10833.
[6] Motie-Bisschop, Kamerstukken II 2021/22, 35925 XIV, nr. 129.

kan met deze regelingswijziging ook ruimte worden toebedeeld aan concrete woningbouwprojecten en renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen. Deze laatste komen in de plaats van de zeven met naam genoemde MIRT-projecten, waarvoor voorheen ruimte uit het SSRS kon worden gebruikt. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de herprioritering in het MIRT. [7] Ook het eerder opgenomen doel van de clusters van woningbouwprojecten wordt met deze wijziging geschrapt. Ruimte uit het SSRS is daarmee niet langer beschikbaar voor deze clusters, wel voor woningbouwprojecten.

Op dit moment staat er een beperkte hoeveelheid depositieruimte in het SSRS, afkomstig van de Srv. Met deze regelingswijziging wordt nu ook de Rpav verbonden aan het SSRS en kan de eerste depositieruimte die door de Rpav-1 is gecreëerd in het SSRS worden opgenomen (zie hoofdstuk 2.2). Daarmee komt de gecombineerde ruimte beschikbaar voor de vastgestelde doelen.

3.2 Systematiek van de prioritering

Vanaf inwerkingtreding van de regeling geldt de volgende systematiek. Vanaf het beschikbaar stellen van een batch depositieruimte in het SSRS is de depositieruimte vier maanden beschikbaar voor de legalisatie van PAS-meldingen. In die vier maanden hebben de bevoegd gezagen de tijd om de berekeningen van de geverifieerde meldingen te actualiseren op basis van de actuele inzichten op dat moment. Ook wordt in die periode – zoals op 10 januari 2022[8] in de Regeling natuurbescherming is verankerd[9] – vastgesteld met welke combinatie van gemelde PAS-projecten zo efficiënt mogelijk van de beschikbare ruimte gebruik kan worden gemaakt. Dat bepaalt welke projecten gelegaliseerd worden.

Er geldt één uitzondering: voor concrete woningbouwprojecten die aan de onderstaande eisen voldoen, kan een ‘pre-reservering’ voor depositieruimte worden gedaan. Een pre-reservering betekent dat depositieruimte opzij wordt gezet (en dus niet door andere doelen kan worden gebruikt). Voor die woningbouwprojecten kan dus gebruik worden gemaakt van deze depositieruimte. De eisen die voor woningbouwprojecten gelden om in de pre-reservering te worden opgenomen zijn:

- drie weken voor het inboeken van een batch depositieruimte wordt per project door de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening onderbouwd dat er daadwerkelijk een vergunningaanvraag gedaan zal worden binnen de periode dat de actuele van versie AERIUS Register geldt (tot de eerstvolgende actualisatie van AERIUS Calculator) en dat die projecten stikstofdepositieruimte nodig hebben uit het SSRS;
- bij die onderbouwing is een met AERIUS Calculator uitgevoerde berekening gevoegd van de per project benodigde depositieruimte.

De Minister voor Natuur en Stikstof stelt in overeenstemming met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijk Ordening en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat op basis van de aangeleverde informatie vast welke depositieruimte voor woningbouwprojecten een pre-reservering krijgt.
Na vier maanden vindt een samenvoeging plaats van de voor gemelde PAS-projecten beschikbaar gestelde ruimte die dan nog niet is benut en de ruimte die toch geen pre-reservering nodig heeft voor de woningbouwprojecten en is vervolgens beschikbaar voor alle doelen, zo nodig door aanpassing van de pre-reserveringen. De ruimte is dan naast woningbouwprojecten en PAS-meldingen ook beschikbaar voor renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen. Projecten die vallen onder deze drie doelen (gemelde PAS-projecten, woningbouwprojecten, en renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van

---

[7] Kamerstuk 2023D10869.

[8] Werkwijze verifiëren en bepalen welke meldingen gebruik mogen van de depositieruimte is geregeld in: Stcrt. 2022, 713

[9] Werkwijze verifiëren en bepalen welke meldingen gebruik mogen van de depositieruimte is geregeld in de wijziging van de Regeling natuurbescherming, Stcrt. 2022, 713.

rijkswegen) kunnen allemaal gebruik maken van de vrij beschikbare depositieruimte. Uitgifte van die ruimte verloopt volgens het principe: 'wie het eerst komt, die het eerst maalt'. Op die manier kan de vrij beschikbare depositieruimte efficiënter worden benut en blijft er zo min mogelijk onbenutte ruimte in het systeem aanwezig.

4 Toevoegen stikstofbanken aan AERIUS Register

4.1 Inleiding

Het was al mogelijk om vrijgemaakte of vrijvallende stikstofdepositieruimte te registreren met het oog op de latere toedeling in het kader van toestemmingverlening voor projecten die stikstofdepositie veroorzaken op daarvoor gevoelige natuur in Natura 2000-gebieden. Dat gebeurde behalve in het SSRS ook in de provinciale stikstofbanken. Met deze regelingswijziging worden naast het al bestaande compartiment SSRS ook de provinciale stikstofbanken en verschillende stikstofbanken van het Rijk aan AERIUS Register toegevoegd. Binnen een bank – een hoofdcompartiment binnen AERIUS Register – kan stikstofdepositieruimte voor verschillende doeleinden worden geregistreerd. Eventueel kan hierbij een verdeling in subcompartimenten worden toegepast. Zie bijlage 1 voor een schematische weergave van het systeem.

Het gebruik van AERIUS calculator voor de berekening van de stikstofdepositieruimte die is verkregen door maatregelen is hierbij verplicht. Daarnaast is het van belang dat de ruimte altijd herleidbaar is. Het kan daarbij gaan om ruimte als gevolg van actieve beëindiging van een activiteit in het kader van een subsidieregeling of opkoop van een bedrijf. Maar het kan ook gaan om stikstofdepositieruimte die overblijft na toepassing van extern salderen. Bij extern salderen komen een of meer partijen overeen met een initiatiefnemer van een project om hun bestaande emissie terug te brengen zodat de initiatiefnemer de daardoor gerealiseerde vermindering van de stikstofdepositie op een bepaalde locatie kan wegstrepen tegen een toename van stikstofdepositie op diezelfde locatie door zijn project. AERIUS Register is een instrument dat voorziet in het goed administreren van depositieruimte.

De stikstofbanken worden in AERIUS Register opgenomen als toekomstbestendige functionaliteit ten behoeve van toestemmingverlening.

Dit onderdeel van deze regelingswijziging omvat aldus de volgende aspecten:

1. Het toevoegen van de mogelijkheid om depositieruimte te registreren door de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), van Defensie, voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en voor Klimaat en Energie (KenE) in een aparte stikstofbank in AERIUS Register, als ook de mogelijkheid voor het toedelen van deze ruimte voor:
    a. projecten van de Minister voor VRO, waaronder rijksvastgoedprojecten, uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf en woningbouwprojecten (hierna: VRO-bank);
    b. projecten van de Minister van IenW, waaronder projecten uit het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) en projecten vanuit de Vervanging en Renovatie Opgave en andere IenW projecten (hierna: IenW-bank);
    c. projecten van de Minister voor KenE, waaronder projecten voor de energietransitie, zoals projecten in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) en infrastructuur voor Wind op Zee (WOZ) (hierna: KenE-bank);
    d. projecten van de Minister van Defensie, zoals projecten en activiteiten voor de operationele gereedstelling van Defensie en vastgoedprojecten van Defensie (hierna: Defensie-bank).
2. Het toevoegen van de mogelijkheid om depositieruimte te registreren door gedeputeerde staten (van alle provincies) in een aparte stikstofbank in AERIUS Register als ook de mogelijkheid voor het toedelen van deze

ruimte aan projecten van provincies. Alle provincies krijgen een eigen bank waarin ze voor specifieke doelen compartimenten kunnen maken (hierna: provinciale banken).

3. Het toevoegen van de mogelijkheid om depositieruimte te registreren in een aparte stikstofbank in AERIUS register door alle gebruikers van AERIUS Register, ten behoeve van projecten die maximaal 0,05 mol/ha/jaar behoeven als ook de mogelijkheid om ruimte uit deze bank toe te delen aan projecten (hierna: microdepositiebank);

De toevoeging van de rijksbanken (de punten hiervoor 1 a t/m d) worden toegelicht in paragraaf 4.2. In paragraaf 4.3 wordt ingegaan op de provinciale banken en in paragraaf 4.4 op de microdepositiebank. Ook wordt verder nog ingegaan op de verantwoordelijkheidsverdeling (paragraaf 4.5).

4.2 Toevoegen rijksbanken aan AERIUS Register

Omdat het wenselijk is om voor meer (verschillende) doelen ruimte tijdelijk op te slaan in AERIUS register is deze wijziging opgesteld. Daarmee wordt het mogelijk om depositieruimte te registreren ten behoeve van andere/meerdere rijksdoelen.

Op dit moment is er één Rijksbank binnen AERIUS Register waarin depositieruimte geregistreerd wordt, namelijk het de bank genaamd 'stikstofregistratiesysteem' (SSRS) ten behoeve van het legaliseren van PAS-melders, het realiseren van woningbouwprojecten en van renovatie en veiligheidsprojecten ten behoeve van rijkswegen. Bij inwerking treden van deze regeling staan zijn de volgende banken gereed voor gebruik in AERIUS Register:

Rijksbank VRO

Deze bank is bedoeld voor (rijks)vastgoedprojecten onder verantwoordelijkheid van de Minister voor VRO, o.a. ten behoeve van het beheer en de ontwikkeling van vastgoed in eigendom of beheer van het Rijk (niet zijnde Defensievastgoed). De stikstofdepositieruimte waarmee deze rijksbank wordt gevuld bestaat o.a. uit ruimte die resteert na extern salderen bij projecten waarvoor de Minister voor VRO verantwoordelijk is. De Minister voor VRO zorgt voor het registreren van de depositieruimte in AERIUS Register en beslist over de uitgifte en eventuele prioritering van de projecten waarvoor de ruimte wordt gebruikt. Het bevoegd gezag voor vergunningverlening kan gedeputeerde staten van een provincie zijn, of – ingeval voor de natuurvergunning wordt aangehaakt bij een andere (omgevings)vergunning - het college van B&W; in een enkel geval kan het ook de Minister voor LNV zijn. De bank kan ook worden benut voor woningbouwprojecten (naast het SSRS) of voor rijksvastgoedprojecten uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf. In dat geval zal het betreffende bevoegde gezag (veelal de gemeente of provincie) over het algemeen zorg dragen voor de benodigde bronmaatregelen. De daarmee gerealiseerde depositieruimte kan dan op hun verzoek aan de bank worden toegevoegd.

Rijksbank IenW

De IenW bank binnen AERIUS Register is bedoeld voor (rijks)projecten onder verantwoordelijkheid van de Minister van IenW, namelijk projecten op het terrein van mobiliteit (verbeteren bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid), waterkwaliteit en waterveiligheid en overige IenW projecten waaronder projecten die vallen onder het MIRT programma en vervanging en renovatie projecten vanuit de instandhoudingsopgave. De stikstofdepositieruimte waarmee deze rijksbank wordt gevuld bestaat uit depositieruimte die ontstaat door specifieke, onder verantwoordelijkheid van de Minister van IenW getroffen maatregelen en vrijgevallen ruimte na extern salderen ten behoeve van IenW-projecten. De Minister van IenW bepaalt de prioritering van projecten. Het bevoegd gezag voor vergunningverlening kan de Minister van IenW zelf zijn (tracébesluiten), gedeputeerde staten van een provincie, of – ingeval voor de natuurvergunning wordt aangehaakt bij een andere (omgevings)vergunning - het college van B&W en provincie; ook kan het de Minister voor LNV zijn.

Rijksbank KenE
Deze bank is bedoeld voor projecten op het gebied van energietransitie, circulaire economie, of de duurzame ontwikkeling van industriële clusters, zoals de categorie MIEK- en (infrastructuur voor) WOZ-projecten. De stikstofdepositieruimte waarmee deze rijksbank wordt gevuld bestaat o.a. uit ruimte die resteert na extern salderen op initiatief van een netbeheerder, een andere verduurzamende partij of een van de overheden. De Minister voor KenE beslist over de opname en uitgifte en eventuele prioritering van de projecten waarvoor uitgifte plaatsvindt. Het bevoegd gezag voor vergunningverlening kan de Minister voor KenE zelf zijn (kavelbesluiten Wet windenergie op zee), gedeputeerde staten van een provincie, of – ingeval voor de natuurvergunning wordt aangehaakt bij een andere (omgevings)vergunning - het college van B&W; in een enkel geval kan het ook de Minister voor LNV zijn.

Rijksbank Defensie
Defensielocaties zijn vaak in of nabij stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden gelegen. De depositieruimte in de rijksbank Defensie is bedoeld ter mitigatie van effecten van activiteiten die nodig zijn voor de "operationele gereedstelling" van Defensie (rijden, vliegen, varen, schieten en oefenen), zoals bijvoorbeeld de uitbreiding van de vloot van F-35 jachtvliegtuigen, extra oefencapaciteit op schietbanen en de uitbreiding van de marinehaven voor extra schepen. Daarnaast is de ruimte bedoeld voor vastgoedprojecten van het ministerie van Defensie, zoals het verduurzamen en vernieuwen van bestaande en de bouw van nieuwe kazernes. De stikstofdepositieruimte waarmee deze rijksbank wordt gevuld bestaat uit ruimte afkomstig uit (specifiek door Defensie getroffen) bronmaatregelen en vrijgevallen ruimte na extern salderen. De Minister van Defensie bepaalt de prioritering van activiteiten waarvoor de beschikbare depositieruimte wordt ingezet. De Minister voor Natuur en Stikstof is over het algemeen het bevoegd gezag voor defensieactiviteiten.

Voor alle banken binnen AERIUS Register gelden dezelfde uitgangpunten met betrekking tot het gebruik van het systeem. In de paragraaf over de verantwoordelijkheidsverdeling wordt dat nader toegelicht.

4.3 Toevoegen provinciale banken aan AERIUS Register
Door het wijzigen van de Regeling natuurbescherming en na 1 januari 2024 de Omgevingsregeling worden de provinciale stikstofbanken gecodificeerd in de Regeling natuurbescherming respectievelijk Omgevingsregeling. De provincies maakten reeds gebruik van provinciale stikstofbanken; per provincie zijn er zogeheten 'doelenbanken' en alle provincies hebben toegang tot de microdepositiebank. In deze paragraaf wordt ingegaan op de doelenbanken, paragraaf 4.4 gaat in op de werking van de microdepositiebank.

Provincies zijn over het algemeen het bevoegd gezag voor het verlenen van de natuurvergunning, bedoeld in artikel, 2.7, tweede lid, Wnb, straks de 'omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit', bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onderdeel e, van de Omgevingswet. Omdat stikstofbanken een instrument zijn ten behoeve van vergunningverlening, zijn, in het kader van deze bevoegdheid instellingsbesluiten en beleidsregels vastgesteld. Deze zijn van toepassing op reeds bestaande provinciale banken. Bij de overgang van reeds bestaande provinciale banken naar provinciale stikstofbank als voorzien in de gewijzigde Regeling natuurbescherming is geborgd dat ruimte uit de bestaande banken kan worden overgeheveld, op dusdanige wijze dat geen dubbel gebruik gemaakt kan worden van de ruimte. In provinciale beleidsregels kunnen doelen en prioritering nader worden bepaald.

Technisch waren de banken voor deze regelingswijziging operationeel ondergebracht in een functionele kopie van AERIUS Register. Deze wijziging van

de regeling natuurbescherming zorgt ervoor dat het gebruik van provinciale stikstofbanken kan plaatsvinden onder dezelfde juridische grondslag en in hetzelfde systeem (AERIUS Register) als de rijksbanken. Door gebruik te maken van hetzelfde technische systeem, ontstaat er beter inzicht in geregistreerde depositieruimte, daarnaast geeft de wijziging eenzelfde juridische basis aan alle stikstofbanken (artikel 5.5a Wnb, artikel 2.46 Omgevingswet).

Aantal provinciale banken
Provincies hebben soms de keuze gemaakt om voor speciale doelen aparte banken op te richten. De reden daarvoor is onduidelijkheid te voorkomen over de mogelijkheid tot reserveren (bijvoorbeeld: je mag alleen ruimte reserveren voor het legaliseren van een gemeld PAS-project). Op dit moment zijn er zestien verschillende provinciale doelenbanken, opgericht door negen provincies. Daarnaast hebben de gedeputeerde staten van de provincies gezamenlijk ook de 'landsdekkende' microdepositiebank opgericht.

In het nieuwe artikel 2.4b van de Regeling natuurbescherming wordt geregeld dat in AERIUS Register een onderscheid wordt gemaakt tussen depositieruimte die beschikbaar is voor projecten waarvoor gedeputeerde staten van de onderscheiden provincies bevoegd gezag voor de verlening van de natuurvergunning zijn. Met deze regelingswijziging, krijgt elke provincie voor zover zij deze nog niet had, een eigen stikstofbank – een hoofdcompartiment – binnen AERIUS Register.

De stikstofdepositieruimte waarmee deze banken gevuld worden bestaat uit vrijgemaakte ruimte afkomstig uit specifiek onder verantwoordelijkheid van het provinciebestuur getroffen maatregelen. Gedeputeerde staten waartoe de bank behoort hebben de bevoegdheid subcompartimenten voor verschillende door hen te bepalen doelen toe te voegen aan de bank en de prioritering van projecten binnen de bank te bepalen. Laatste gebeurt in provinciale beleidsregels.

De provinciale banken die eerder ingesteld zijn:

Provincie	**Naam Doelenbank**	**Datum instelling**
Drenthe	Getec Park Emmen	6-7-2021
Flevoland	Doelgebonden (stikstof)depositiebank prioritaire projecten Flevoland	25-1-2022
Flevoland	Doelenbank ten behoeve van legalisatie voormalige PAS-meldingen provincie Flevoland	17-5-2022
Noord-Holland	Woningbouw	6-7-2021
Noord-Holland	ECeVI (Energietransitie, circulaire economie en verduurzaming industrie)	6-7-2021
Gelderland	GSB (Gelderse Stikstof Bank)	9-2-2021
Noord-Brabant	LPM (Logistiek Park Moerdijk)	5-7-2021
Noord-Brabant	Doelgebonden depositiebank infrastructurele projecten Noord-Brabant	27-6-2022
Zuid-Holland	HIC_RDAM (Haven Industrie Complex Rotterdam)	29-6-2021
Zuid-Holland	Depositiebank Algemeen Zuid-Holland(DaZH)	04-04-2023
Overijssel	Provinciale beleidsdoelen	22-11-2022
Overijssel	legalisatie PAS-melders	22-11-2022
Friesland	Legalisatie PAS melders/ Extensivering Landbouw	11-10-2022
Limburg	De Peelbergen	1-12-2020
Limburg	Greenport Venlo	28-4-2020
Limburg	Zevenellen	26-1-2021

Utrecht	Utrechtse Depositiebank	PM- in juli verwacht
Landelijk	Microdepositiebank	6-7-2021

De depositieruimte die daarin is geregistreerd voldoet aan de eisen die daaraan op grond van jurisprudentie worden gesteld (o.a. Raad van State 13 november 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1931): het moet gaan om vergunningen die zijn ingetrokken ter vulling van een provinciale bank, na de datum van (het concrete voornemen tot) instelling van de depositiebank.

4.4 Toevoegen microdepositiebank

De microdepositiebank is een bank voor situaties waarbij het project (hele kleine) deposities van maximaal 0,05 mol/ha/jaar veroorzaakt, als zodanig of na toepassing van mitigerende maatregelen. De provincies maakten reeds gebruik van de microdepositiebank. De microdepositiebank is bij besluiten van gedeputeerde staten van elk van de twaalf provincies op 6 juli 2021 ingesteld. Bij de overgang van de microdepositiebank naar artikel 5.5a Wnb, artikel 2.46 Omgevingswet, is geborgd dat reeds geregistreerde ruimte over kan op zo'n manier dat geen niet dubbel gebruik gemaakt kan worden van de ruimte. Bij inwerkingtreding van deze regeling, zal de microdepositiebank gebruikt kunnen worden door alle partijen binnen AERIUS Register, op voorwaarde dat ze de intentie hebben om eigen restruimte er ook in te registeren. Er is geen vullingsverplichting voor de gebruiker van ruimte uit de bank.

De microdepositiebank is net als de andere stikstofbanken een aparte bank binnen AERIUS Register en valt onder de verantwoordelijkheid van de Minister voor Natuur en Stikstof. In tegenstelling tot de andere banken, hebben alle gebruikers van ARIEUS Register de mogelijkheid om ruimte in de microdepositiebank te registeren en toe te kennen aan projecten. De vullende partij is verantwoordelijk voor toetsing van de ruimte alvorens deze te registeren. Hiervoor gelden dezelfde eisen als bij het vullen van de andere banken. Ook bij uitgifte van ruimte uit de microdepositiebank geldt dat de toekennende partij verantwoordelijk is voor de vereiste toetsen bij toestemmingverlening. Toekenning van ruimte uit de microdepositiebank vindt plaats op chronologische volgorde van aanvraag: wie als eerst komt, wie als eerst maalt.

Jaarlijks maakt de Minister van Natuur en Stikstof inzichtelijk wat de balans is tussen vullen en uitnemen per partij in AERIUS Register. Dit maakt bestuurlijke bijsturing op de balans tussen vullingsinspanningen en uitgifte mogelijk.

4.5 Verantwoordelijkheidsverdeling stikstofbanken

De minister waarvoor een specifieke rijksbank in AERIUS Register is opgenomen en gedeputeerde staten van de provincie waarvoor een provinciale bank in AERIUS Register is opgenomen, is zelf verantwoordelijk voor de registratie van stikstofdepositieruimte in de 'eigen' bank, het verzekeren dat deze voldoet aan de eisen om ter mitigatie van effecten van projecten gebruikt te kunnen worden bij vergunningverlening, en het beleid ten aanzien van de specifieke doelen waarvoor deze ruimte kan worden ingezet en de prioritering daarbij. Een uitzondering geldt voor de microdepositiebank. Daarvoor geldt dat de Minister voor Natuur en Stikstof verantwoordelijk is voor de bank vanuit de algehele verantwoordelijkheid voor AERIUS Register, maar dat vulling en uitgifte ook kan plaatsvinden door of onder verantwoordelijkheid van de andere ministers en door gedeputeerde staten. De betreffende ministers en provincies zijn daarbij zelf verantwoordelijk voor het verzekeren dat deze voldoet aan de eisen om ter mitigatie van effecten van projecten gebruikt te kunnen worden bij vergunningverlening. De verantwoordelijkheid van de Minister voor Natuur en Stikstof beperkt zich tot het waarborgen van de werking en de transparantie van de bank.

Alle hierna genoemde verantwoordelijkheden gelden wel voor alle banken. De beschikbaar te stellen ruimte wordt berekend met AERIUS Calculator en deze ruimte wordt geactualiseerd zodra er een nieuwe release van AERIUS Calculator is. Hoe de beschikbaar gestelde ruimte is berekend en welke keuzes daarbij zijn gemaakt wordt vastgelegd in een openbaar verantwoordingsdocument. Ook in paragraaf 5.2 beschreven uitgangspunten met betrekking tot het vullen van de stikstofbanken is op alle banken van toepassing.

De Minister voor Natuur en Stikstof is systeemverantwoordelijk. Dat houdt in: verantwoordelijk voor de inrichting en het functioneren, beheer en onderhoud van AERIUS Register als ondersteunend systeem. Daarnaast blijft de Minister voor Natuur en Stikstof ook verantwoordelijkheid voor de registratie van ruimte in AERIUS Register in het reeds bestaande specifieke compartiment het SSRS voor de gemelde PAS-melders, woningbouwprojecten en renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen (zie paragrafen 2 en 3 van deze toelichting).

5 Technische aanpassingen van AERIUS Register

5.1 Inleiding

Tot slot regelt deze wijziging een aantal technische aanpassingen van AERIUS Register zoals het mogelijk maken van het vullen van AERIUS Register zonder dat vooraf een regelingswijzigingen nodig is (paragraaf 5.2), het blokkeren van extern salderen met uit het SSRS-verkregen ruimte (paragraaf 5.3) en het voorschrijven van versie 2023 van AERIUS Calculator, Monitor en Register (paragraaf 5.4).

5.2 Toevoegen van depositieruimte aan AERIUS Register zonder vaststelling nieuwe versie AERIUS Register

Deze regelingswijziging maakt het mogelijk om depositieruimte toe te voegen aan AERIUS Register en beschikbaar te stellen ten behoeve van toestemmingverlening in het kader van de Wet natuurbescherming, zónder dat de Minister voor Natuur en Stikstof daarvoor telkens een nieuwe versie van AERIUS Register hoeft vast te stellen. Dit heeft als gevolg dat dus ook geen wijziging van de Regeling natuurbescherming en in de toekomst een wijziging van de Omgevingsregeling en het Omgevingsbesluit meer nodig is bij het vullen van AERIUS Register. Dit maakt het mogelijk stikstofbanken sneller te vullen met depositieruimte.

Het is daarbij wel van belang de herleidbaarheid van de toegevoegde ruimte en de bekendmaking van het toevoegen van deze ruimte op andere wijze te borgen. De minister of gedeputeerde staten die het aangaat doet melding van een nieuwe vullingsronde op www.aanpakstikstof.nl. Dit gebeurt op het moment dat depositieruimte in de bank wordt geregistreerd. Ook laat de minister of gedeputeerde staten die het aangaat dit mededelen op het Informatiepunt Stikstof en Natura 2000 dat is ondergebracht op de website www.bij12.nl.

Voorheen werd elke vulling van AERIUS Register bekend gemaakt middels een regelingswijziging gekoppeld aan de vaststelling van een nieuwe versie van AERIUS Register. Door de vulling van AERIUS Register op andere wijze openbaar bekend te maken, blijft voor de buitenwereld inzichtelijk op welke momenten er ruimte ontstaat in het register binnen welke stikstofbanken (compartimenten) voor welke hexagonen in de Natura 2000-gebieden. Bovendien zal via open data ook op elk moment voor elk hexagoon in een Natura 2000-gebied inzichtelijk zijn hoeveel ruimte zich op dat moment nog bevindt in AERIUS Register per bank (compartiment). Initiatiefnemers kunnen deze ruimte vergelijken met de door hen benodigde ruimte gelet op de hexagonen waar hun gewenste project stikstof op uitstoot.

5.3 Het blokkeren van extern salderen met uit AERIUS Register verkregen ruimte

Depositieruimte die wordt opgenomen in AERIUS Register en vervolgens wordt toegedeeld bij toestemmingsbesluiten aan concrete projecten is verkregen uit bronmaatregelen die met overheidsmiddelen zijn gefinancierd. Omdat verschillende maatschappelijke ontwikkelingen depositieruimte nodig hebben, is het niet wenselijk dat depositieruimte nadat deze is uitgegeven vervolgens door begunstigden weer rechtstreeks aan derden beschikbaar wordt gesteld met toepassing van extern salderen. Deze wijziging regelt dat het bevoegd gezag verplicht is om de depositieruimte uit AERIUS Register die is gebruikt om een project te vergunnen, weer toe te voegen aan het SSRS zodra de vergunning geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken. Uit deze bepaling volgt dat het bevoegd gezag niet bevoegd is om die depositieruimte via extern salderen toe te delen aan een ander project. Met deze aanpassing wordt geborgd dat alle inzetbare ruimte zo doelmatig mogelijk wordt gebruikt. Zeker zolang er geen overschot aan ruimte is, is het ook voor ondernemers van groot belang dat de ruimte altijd wordt gebruikt om de meest urgente projecten mee te helpen. Hiermee wordt ook voorkomen dat door de overheid toegedeelde en gefinancierde depositieruimte aan bijvoorbeeld een gemeld PAS-project door de betrokken ondernemer rechtstreeks in het kader van extern salderen beschikbaar wordt gesteld voor een willekeurige derde, terwijl een ander gemeld PAS-project, een woningbouwproject of een renovatie- of veiligheidsprojecten ten aanzien van een rijksweg, nog niet is vergund. Er zou in dat geval dus geen zicht en geen sturing zijn vanuit het Rijk en provincies aan welke ontwikkelingen deze depositieruimte ten goede komt.

Dat wordt voorkomen door deze wijziging. De depositieruimte die uit AERIUS Register is uitgegeven, moet bij het geheel of gedeeltelijk intrekken van de betrokken vergunning naar evenredigheid terugvloeien naar de stikstofbank waar deze ruimte uit afkomstig is. Daarmee kan die depositieruimte voor andere projecten, zoals gemelde PAS-projecten dan wel voor andere categorieën projecten die dan prioritair worden geacht en zijn verbonden aan een van de stikstofbanken, worden ingezet. Tevens wordt door de wijziging voorkomen dat depositieruimte die is gecreëerd door inzet van overheidsmiddelen te gelde kan worden gemaakt door de begunstigde van die ruimte, wat vragen vanuit staatssteunoptiek zou kunnen oproepen. Deze systematiek geldt voor alle stikstofbanken (SSRS, Rijksbanken, provinciale doelenbanken en de microdepositiebank) die onder AERIUS Register zijn aangebracht.

5.4 Het voorschrijven van Versie 2023 AERIUS Calculator, Register en Monitor

AERIUS Calculator versie 2023

Deze regelingswijziging schrijft het gebruik van een nieuwe versie van AERIUS Calculator voor. AERIUS Calculator is de rekenkundige basis voor toestemmingverlening in het kader van Wet natuurbescherming om effecten van projecten op de stikstofdepositie te bepalen. AERIUS Calculator wordt actueel gehouden door daar periodiek de laatste wetenschappelijke en ecologische inzichten en juridische en beleidsmatige uitgangspunten in te verwerken.
In AERIUS Calculator versie 2023 zijn de emissiefactoren en achtergrondgegevens geactualiseerd en zijn de gegevens over stikstofgevoelige natuur in de Natura 2000-gebieden geactualiseerd.
De habitatkartering en doelstellingen zijn geactualiseerd op basis van informatie van de voortouwnemers van de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden en aan de hand van het Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden.[10] De wijzigingen hebben gevolgen voor de relevante hexagonen: de hectares met stikstofgevoelige natuur in de Natura 2000-gebieden waarop AERIUS Calculator versie 2023 de stikstofdepositie berekent. Verder zijn onder andere twee kaarten met belangrijke achtergrondgegevens geactualiseerd.

[10] Zie voor een overzicht van de inhoud van dat besluit: de bijlage bij Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 3219.

AERIUS Monitor versie 2023
Artikel 2.2, tweede lid, van het Besluit natuurbescherming biedt de mogelijkheid om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over de monitoring van de omgevingswaarden voor stikstofdepositie, bedoeld in artikel 1.12a van die wet. Deze regelingswijziging schrijft voor dat de monitoring van de omgevingswaarde die is vastgesteld voor stikstofdepositie in 2030, plaatsvindt met behulp van AERIUS Monitor versie 2023. AERIUS Monitor wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de meest recente wetenschappelijke en ecologische inzichten en de juridische en beleidsmatige uitgangspunten. Hierdoor zijn fluctuaties mogelijk in de aantallen stikstofgevoelige hectares en de totale depositie op die hectares. De wijze waarop de gegevens tot stand komen die in AERIUS Monitor 2023 getoond worden, wordt beschreven in de bij deze versie van AERIUS Monitor behorende factsheets. Deze factsheets worden gepubliceerd op de website van AERIUS. Zie voor de situatie na de inwerkingtreding van de Omgevingswet de artikelsgewijze toelichting bij artikel II, onder B.

AERIUS Register versie 2023
AERIUS Register versie 2023 is de nieuwe versie voor het registreren van depositieruimte. Alle daarin opgenomen depositieruimte is berekend met AERIUS Calculator versie 2023. Deze depositieruimte is afkomstig uit een deel van de effecten van de beëindiging van varkenshouderijen met toepassing van de Srv. Het betreft de in versie 2022 beschikbaar gestelde, maar nog niet benutte Srv-ruimte, geactualiseerd met AERIUS Calculator 2023 en nieuw beschikbaar gekomen Srv-ruimte.

6 Overgangsrecht en Rechtsbescherming

Toevoegen bronmaatregelen, aanpassing prioritering en stikstofbanken

De regelingswijziging brengt geen verandering aan in de wijze van toestemmingverlening als bedoeld in artikel 2.7 Wnb en evenmin wijzigingen aan in de bevoegdheidsverdeling tussen overheden. De in deze regeling opgenomen regels over het instellen van stikstofbanken door overheden zijn gelet op hun aard geen regels die openstaan voor bezwaar en beroep. Dat geldt ook voor de regels over de bronmaatregelen en de aangepaste prioritering in het SSRS.

Technische aanpassingen aan AERIUS Register

Deze regeling bevat geen overgangsrecht. Bij de verlening van natuurvergunningen moet worden uitgegaan van de laatste wetenschappelijke, ecologische en juridische inzichten. Die omstandigheid laat geen ruimte om de oude versies van AERIUS Calculator en Register toe te passen op nog in behandeling zijnde aanvragen om natuurvergunningen. De nieuwe versies gelden niet voor al onherroepelijk geworden natuurvergunningen, en ook niet voor natuurvergunningen waartegen beroep is ingesteld of waartegen nog bestuursrechtelijke rechtsbescherming openstaat. In het bestuursrecht toetst de bestuursrechter aan het destijds geldende recht. Wel moeten de nieuwe versies worden toegepast als de rechter de vergunning vernietigt en het bestuursorgaan een nieuwe beslissing moet nemen.

7 Effecten van de regeling

7.1 Algemeen

Bij de voorbereiding van deze regeling is aangegeven wat de gevolgen zijn van deze regeling voor de samenleving. Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de effecten van deze regeling voor de overheden (paragraaf 7.2), de gevolgen van deze regeling voor de regeldruk voor burgers en bedrijven (paragraaf 7.3 en 7.4). Ook is een aantal uitvoeringsorganisaties gevraagd naar de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid van de regeling (paragraaf 7.5).

7.2 Gevolgen voor overheden

De gevolgen voor overheden door deze regelingswijziging worden beperkt geacht. Hieronder wordt dat nader toegelicht per onderdeel van de regelingswijziging.

Toevoegen bronmaatregelen aan het SSRS

Door het toevoegen van bronmaatregelen (hoofdstuk 2) komt er meer depositieruimte in het SSRS beschikbaar waarmee in de eerste plaats gemelde PAS-projecten en concrete woningbouwprojecten kunnen worden vergund. De regeling brengt echter geen wijzigingen aan in de bevoegdheidsverdeling tussen overheden ten aanzien van vergunningverlening en de verdeling van taken op het gebied van handhaving. Ook zijn er geen gevolgen voor de wijze van rechtsbescherming tegen de besluiten waarin op grond van de regeling depositieruimte kan worden toegedeeld.

Aanpassing prioritering doelen in het SSRS

Deze aanpassing verandert de systematiek van prioritering depositieruimte en vraagt een andere werkwijze van bevoegde gezagen. Provincies, en in sommige gevallen het Rijk, hebben met deze nieuwe werkwijze vier maanden om dossiers van PAS-meldingen gereed te maken voor legalisatie. BZK zal voor het maken van een pre-reservering vooraf duidelijk maken voor welke concrete woningbouwprojecten zij een pre-reservering willen doen. Daartoe is het nodig dat provincies of gemeenten dat in beeld brengen. De ruimte die daarna overblijft wordt verdeeld volgens het molenaarsprincipe ('wie het eerst komt, wie het eerst maalt'). Dat geeft voor alle drie de doelen meteen kansen om ruimte te gebruiken als die beschikbaar is. Om dat goed te doen, is een proactieve houding van de betrokken organisaties nodig. De overheden die betrokken zijn bij het mogelijk maken van wegenprojecten en het legaliseren van PAS-meldingen passen de werkzaamheden wel aan op de nieuwe werkwijze, maar er vindt geen wijziging plaats in de bevoegdheidsverdeling tussen overheden ten aanzien van vergunningverlening en de verdeling van taken op het gebied van handhaving. Ook zijn er geen gevolgen voor de wijze van rechtsbescherming tegen de besluiten waarin op grond van de regeling depositieruimte kan worden toegedeeld.

Toevoegen stikstofbanken aan AERIUS Register

De regeling brengt geen wijzigingen aan in de bevoegdheidsverdeling tussen overheden ten aanzien van vergunningverlening en de verdeling van taken op het gebied van handhaving. Ook zijn er geen gevolgen voor de wijze van rechtsbescherming tegen de besluiten waarin op grond van de regeling depositieruimte kan worden toegedeeld. Wel bepaalt de regeling dat andere ministers en Gedeputeerde Staten ruimte kunnen (laten) registreren in AERIUS Register. Voor de partijen die eerder nog geen gebruik maakten van Register vereist dit wel een nieuwe werkwijze.

Technische aanpassingen AERIUS Register

Toevoegen van depositieruimte aan AERIUS Register zonder vaststelling nieuwe versie AERIUS Register

Het registreren van ruimte gebeurt als gevolg van deze regelingswijziging door verschillende bevoegde gezagen en kan in opdracht en onder verantwoordelijkheid van verschillende ministeries, die niet allemaal tevens bevoegd gezag zijn. Dat resulteert in het verschuiven van registratie door BIJ12, de uitvoeringorganisatie van de gezamenlijke provincies, in opdracht van de Minister voor NenS naar het bevoegd gezag. Verder is de procedure om ruimte toe te voegen aan het AERIUS Register hierdoor vereenvoudigd. Het vullen van AERIUS Register zonder dat daarvoor een wijziging van de Regeling Natuurbescherming en de toekomstige Omgevingsregeling en het Omgevingsbesluit nodig is, vermindert de lastendruk bij de bij deze regelingen betrokken ministeries. De regeling brengt echter geen wijzigingen aan in de bevoegdheidsverdeling tussen overheden ten aanzien van vergunningverlening en de verdeling van taken op het gebied van handhaving. Ook zijn er geen gevolgen voor de wijze van rechtsbescherming tegen de

besluiten waarin op grond van de regeling depositieruimte kan worden toegedeeld.

Het blokkeren van extern salderen met uit een stikstofbank-verkregen ruimte
Met de wijziging van art. 2.10, vierde lid wordt geregeld dat indien de vergunning voor een project (gedeeltelijk) wordt ingetrokken, een gelijke hoeveelheid depositieruimte terugvloeit naar de betreffende stikstofbank. Het maakt daarbij niet uit welke activiteiten exact worden beëindigd door de saldogever. Maar zolang er nog een deel van de depositieruimte in gebruik is door de saldogever, moet eerst deze depositieruimte terugvloeien alvorens een deel van de depositieruimte als mitigerende maatregel kan worden ingezet door een saldonemer.
Voor bevoegd gezagen vergt dit met zowel bij het beoordelen van intrekkingen van de verkregen natuurtoestemming als bij het beoordelen van aanvragen voor nieuwe activiteiten waarbij extern salderen door het betreffende project als mitigerende maatregel wordt ingezet, een controle op de depositieruimte. Als bij de in te trekken toestemming of de toestemming van de saldogever depositieruimte uit de stikstofbank is verkregen, dient eerst het gelijke deel aan depositieruimte terug te vloeien naar de stikstofbank alvorens er depositieruimte mag worden gebruikt om extern te salderen.
Dat betekent dus bijvoorbeeld dat als voor een uitbreiding van 50 koeien een vergunning is verkregen met depositieruimte uit het SSRS, als deze ondernemer extern wil salderen als saldogever, eerst de depositieruimte die gelijk staat aan 50 koeien moet worden bijgeschreven in het SSRS en dat het resterende deel in aanmerking komt voor extern salderen (waarbij overigens nog aanvullende regels kunnen gelden op grond van beleidsregels van het bevoegd gezag zoals afroming).

Het voorschrijven van versie 2023 AERIUS Calculator, Register en Monitor
De actualisatie naar een nieuwe versie van AERIUS Calculator, in dit geval versie 2023, betekent voor lopende vergunningsprocedures waarover nog niet definitief besloten is, dat de depositieberekening opnieuw moet worden uitgevoerd. Het is daarbij mogelijk dat de resultaten en conclusies veranderen. Veelal is hierdoor een herbeoordeling vereist. Het bevoegde gezag voor het verlenen van natuurvergunningen is hiermee belast. Verleende vergunningen worden geacht rechtmatig te zijn. Na inwerkingtreding van deze regeling komt geactualiseerde en nieuwe Srv ruimte beschikbaar in Register versie 2023.

Ten aanzien van vergunningen die zijn verleend met een oudere AERIUS Register versie en die nog niet onherroepelijk zijn, geldt het volgende. Indien een tegen het besluit ingesteld beroep gegrond wordt verklaard en het besluit wordt vernietigd door de bestuursrechter, dient het bevoegd gezag een nieuw besluit op de aanvraag te nemen. Dit nieuwe besluit wordt beoordeeld aan de hand van de ruimte in Register versie 2023. Dit leidt verder niet tot wijziging in het gebruik van het SSRS door bevoegde gezagen bij toestemmingverlening.

De verplichting om AERIUS Monitor versie 2023 te gebruiken voor de monitoring van de omgevingswaarden voor stikstofdepositie voor 2030 heeft geen gevolgen voor overheden, anders dan dat waarden kunnen afwijken ten opzichte van AERIUS Monitor 2022 wat kan leiden tot heroverweging van bestaande beleidsmaatregelen.

7.3 Regeldruk

Stikstofbanken
AERIUS Register is een register waarin per hexagoon, een oppervlakte van een hectare, met (bijna) overbelaste voor stikstof gevoelige habitats en leefgebieden in Natura 2000-gebieden de positieve effecten van maatregelen in de vorm van een reductie van de stikstofdepositie worden geregistreerd. De effecten en de zekerheid van deze maatregelen zijn op voorhand beoordeeld. Bij de vergunningverlening voor een project voor het aspect stikstof kan dan een beroep

worden gedaan op de in het register opgenomen hoeveelheid stikstof voor een bepaald Natura 2000-gebied. In de passende beoordeling bij de aanvraag voor de Natura 2000-vergunning kan op dat effect en op de van dat effect worden teruggegrepen. Het beheer van het register, het opnemen van de depositieruimte die als gevolg van mitigerende maatregelen ontstaat in het register en de verwerking van eventueel toegekende depositieruimte aan een project, zijn taken van de overheid. Het instellen van de verschillende banken vergt nadere werkafspraken tussen de Minister voor Natuur en Stikstof en de diverse betrokken ministers en de provincies. Dit vereist een nieuwe werkwijze voor alle betrokken partijen.

Bronmaatregelen, herprioritering en technische aanpassingen SSRS
Met deze regelingswijziging wordt tevens geregeld dat er bronmaatregelen aan het stikstofregistratiesysteem toegevoegd kunnen worden, dat de vulling van de betreffende ruimte zonder regelingswijziging vooraf kan plaatsvinden, en wordt de systematiek geregeld voor de wijze van uitgifte, naast de genoemde technische wijzigingen. Burgers hebben hiertoe geen directe relatie. Dat maakt dat deze wijziging geen gevolgen heeft voor de regeldruk voor burgers.
Terwijl de regeling in consultatie ligt, is ook het adviescollege toetsing regeldruk (ATR) gevraagd de gevolgen van deze voorgenomen regelingswijziging op de regeldruk te toetsen.

7.4 MKB-toets (gevolgen voor bedrijfsleven)

Voor dossiers met substantiële gevolgen moet een MKB-toets worden uitgevoerd.[11] Daarom is gekeken of verwacht kan worden dat er (mogelijk) substantiële regeldrukeffecten voor het MKB zullen optreden als gevolg van deze regeling.

Herprioritering van doelen uit het SSRS
Bij de wijziging van het uitgeven van depositieruimte is er een gevolg. Van woningbouwprojecten die een pre-reservering krijgen, wordt het precieze project in beeld gebracht om de benodigde depositieruimte te berekenen. Om dat goed te kunnen doen, is medewerking van de bedrijven nodig die deze bouwprojecten leiden. Voor de bedrijven die renovatie- en veiligheidsprojecten kunnen uitvoeren ontstaat door deze wijziging van de regeling een mogelijkheid om daarbij gebruik te maken van depositieruimte. Om die ruimte te kunnen gebruiken, geldt dat op gezette momenten een berekening moet zijn. Voor initiatiefnemers van PAS-meldingen geldt dat er geen sprake is van extra lasten. Zij hebben de benodigde gegevens al aangeleverd: het meest voorname gevolg is dat zij sneller in aanmerking kunnen komen voor legalisatie.

Technische aanpassingen aan AERIUS Register
De technische wijzigingen kennen geen gevolgen voor het bedrijfsleven, aangezien het aan overheden is om met AERIUS Register te werken. Het toevoegen van de maatregelen zorgt niet voor lasten voor het bedrijfsleven. Wel is er een relatie: maatregelen slaan in een aantal gevallen op wijzigingen in de bedrijfsvoering van onder meer MKB-bedrijven. Als gevolg daarvan ontstaat een daling in de stikstofdepositie die als onderdeel van de maatregel geregistreerd kan worden. Hoe die daling ontstaat en welke effecten dat voor de betreffende bedrijven heeft, wordt beschreven bij de regelingen van de betreffende (bron)maatregelen. Die gevolgen treden niet op van deze regelingswijziging.

Het mogelijk maken van de rijksbanken, provinciale banken en de microdepositiebank heeft geen gevolgen voor het bedrijfsleven, aangezien het aan overheden is om met de stikstofbanken te werken. Het toevoegen van de maatregelen zorgt niet voor lasten voor het bedrijfsleven. Voor partijen die

[11] Zie Handreiking MKB-toets, Externe link:https://www.kcwj.nl/sites/default/files/handreiking_mkb.pdf.

aanspraak willen maken op ruimte uit het register verandert er niets, daarom is geen aparte MKB-toets uitgevoerd.

Terwijl de regeling in consultatie ligt, is ook het ATR gevraagd de gevolgen van deze voorgenomen regelingswijziging op de regeldruk te toetsen.

7.5 Uitvoerbaarheidstoets (HUF)

De uitvoerende organisaties het Interprovinciaal Overleg (IPO), zijnde BIJ12, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) en Rijkswaterstaat (RWS) zijn gevraagd naar de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid (HUF) van deze regeling. Terwijl de regeling in consultatie ligt, hebben zij de mogelijkheid om daarop te reageren. *[PM bespreking reactie na ontvangst advies]* Zij hebben aangegeven …

8 Consultatie

Een concept van deze regeling heeft opengestaan voor consultatie op www.internetconsultatie.nl/PM.

7.1 Reacties per thema

[PM bespreking reacties per thema, in te vullen na (internet)consultatie]

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I (wijziging Regeling natuurbescherming)

Onderdeel A (wijziging artikel 1.1: toevoegen van de begripsbepalingen AERIUS Register, microdepositieruimte en microdepositie, wijziging van de begripsbepaling depositieruimte en vervallen van de begripsbepalingen register en woningbouwcluster)

Met dit onderdeel worden drie begripsbepalingen toegevoegd aan artikel 1.1. Voor de regelingswijziging bevatte AERIUS Register depositieruimte voor een beperkt aantal doelen, en was het uitsluitend de Minister voor Natuur en Stikstof die ruimte op kon nemen het register. Door de regelingswijziging krijgt het register een veel grotere reikwijdte. Via afzonderlijke compartimenten binnen het register die zijn gevuld met depositieruimte die is gecreëerd door 'eigen' maatregelen van verschillende overheden voor 'eigen' doelen, zijn als het ware verschillende 'stikstofbanken' of 'doelenbanken' te onderscheiden. Deze wijziging wordt gemarkeerd door niet langer het begrip 'register' centraal te stellen, maar het begrip 'AERIUS Register'. Dit is het digitale systeem waarin de verschillende doelenbanken voor de verschillende overheden is uitgewerkt. Het register is te vinden op www.AERIUS.nl. De definitie van depositieruimte is hier op aangepast en daarom vervalt het begrip register.

Onderdeel van het AERIUS Register is de zogenoemde 'microdepositiebank', een afgescheiden compartiment dat depositieruimte bevat die kan worden gebruikt voor vergunningverlening voor projecten met zeer beperkte (resterende) deposities. Deze specifieke depositieruimte wordt aangeduid met het begrip 'microdepositieruimte' en de zeer beperkte deposities met het begrip 'microdepositie'. De grens van 0,05 mol per hectare per jaar, is de drempelwaarde voor zeer kleine deposities waarvoor destijds in het kader van programma aanpak stikstof 2015-2021 een volledige vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht gold. Die vrijstelling is door de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019[12] onverbindend verklaard, zodat nu ook voor dergelijke zeer kleine depositie mitigatie moet plaatsvinden, bijvoorbeeld door gebruik van depositieruimte die is gecreëerd door de effecten van de maatregelen die zijn verbonden aan AERIUS-register (artikel 2.4). De microdepositiebank was al door verschillende provincies in beleidsregels[13] in het leven geroepen, maar kan nu rijksbreed worden toegepast. Verwezen wordt verder naar paragraaf 4 van het algemene deel van de toelichting.

Tenslotte vervalt de definitie van woningbouwcluster. Woningbouwclusters zijn geen specifiek doel meer binnen AERIUS Register. Zie hiervoor paragraaf 3.2 van de algemene toelichting. Daarom heeft de definitie geen toegevoegde waarde meer binnen de regeling en komt deze te vervallen.

Onderdeel B (wijziging artikel 2.1: concretiseren minister en voorschrijven nieuwe versie van AERIUS Calculator)

Met dit onderdeel wordt AERIUS Calculator versie 2023 voorgeschreven als rekeninstrument voor de berekening van de door projecten veroorzaakte stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. In paragraaf 4.4.1 van het algemeen deel van deze toelichting is uiteengezet welke wijzigingen in die versie zijn aangebracht, en dat aan de actualisatie op passende wijze bekendheid is gegeven voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wijzigingsregeling.

---

[12] ECLI:NL:RVS:2019:1603.
[13] Zie ter illustratie Beleidsregels salderen provincie Gelderland: Beleidsregels salderen in Gelderland | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl).

Daarnaast wordt met dit onderdeel 'minister' geconcretiseerd als 'Minister voor Natuur en Stikstof'. In de begripsbepalingen is 'minister' omschreven als 'Minister voor Natuur en Stikstof'. Omdat in paragraaf 2.1.2 van de Rnb in verschillende bepalingen ook andere ministers dan de Minister voor Natuur en Stikstof worden genoemd, is voor alle duidelijkheid in dit geval en op enkele andere plaatsen de portefeuille van de minister uitgeschreven.

Onderdeel C (wijziging opschrift paragraaf 2.1.2)

Met dit onderdeel wordt het opschrift van paragraaf 2.1.2. aangepast van "SSRS" naar "AERIUS Register''. Door de uitbreiding van AERIUS Register naar meerdere stikstofbanken dan alleen het SSRS (zie paragraaf 1), sluit het nieuwe opschrift beter aan op de inhoud van de artikelen.

Onderdeel D (wijziging artikel 2.2: toevoegen en wijzigen van projecten aan AERIUS Register)

In het gewijzigde onderdeel b van artikel 2.2 worden 'renovatie- en veiligheidsprojecten ten aanzien van rijkswegen' aangemerkt als projecten waarvoor depositieruimte beschikbaar kan worden gesteld. Dit ter vervanging van de projecten van de eerder genoemde zeven tracébesluiten, waarvoor geen behoefte meer is aan ruimte uit het register. Onder 'rijksweg' wordt verstaan elke weg die in beheer is van het Rijk. Onder 'renovatie- en veiligheidsprojecten' worden alle projecten verstaan die noodzakelijk zijn voor herstel of gedeeltelijke vernieuwing met het oog op een duurzaam behoud van de weg, en projecten die van belang zijn voor de veiligheid van weggebruikers en andere personen.
Het gewijzigde artikel 2.4a regelt de verdeling van de depositieruimte afkomstig uit verschillende bronmaatregelen over de verschillende categorieën van projecten. Zie verder paragrafen 3.1 en 3.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Verder wordt met dit onderdeel categorieën van projecten toegevoegd waarvoor AERIUS Register en de regels over het gebruik en het beheer daarvan relevant zijn. De wijziging hangt direct samen met de verbrede reikwijdte van het register, waarbinnen via afzonderlijke compartimenten gevuld met depositieruimte die is gecreëerd door 'eigen' maatregelen van verschillende overheden voor 'eigen' doelen, als het ware verschillende 'stikstofbanken' of 'doelenbanken' in zijn te onderscheiden. Dergelijke eigen compartimenten zijn er voor de Ministers voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, van Infrastructuur & Waterstaat, voor Klimaat en Energie en van Defensie. Daarnaast hebben gedeputeerde staten van elke provincie een eigen compartiment, waarbinnen zij desgewenst voor verschillende doelen nog een nader onderscheid via subcompartimenten kunnen aanbrengen. Zie verder de algemene toelichting paragraaf 2 en 3 en 4.

Onderdeel E (wijziging artikel 2.3: nieuwe versie AERIUS Register en verantwoordelijkheidsverdeling)

Nu het begrip 'AERIUS Register' in artikel 1.1 is omschreven en de werking ervan in verschillende artikelen in paragraaf 2.1.1 is uitgewerkt, kan het bestaande eerste lid van artikel 2.3 dat voorzag in instelling van het register, worden geschrapt. In verschillende leden wordt de verwijzing naar het register in verband met de begripsomschrijving aangepast. Hoewel verschillende ministers en de provincies verantwoordelijkheden hebben ten aanzien van het AERIUS Register met de nieuwe verbrede reikwijdte, blijft de overallverantwoordelijkheid voor AERIUS Register bij de Minister voor Natuur en Stikstof (tweede lid, voorheen derde lid). Ter voorkoming van onduidelijkheid is – ondanks de omschrijving in artikel 1.1 van het begrip 'minister' – de functie van deze minister in het tweede lid voluit geschreven. Het is evenwel niet meer altijd de Minister voor Natuur en Stikstof die de door maatregelen gecreëerde depositieruimte in het register opneemt, reden waarom de formulering van het derde lid is aangepast. Het in het

vierde lid genoemde onderscheid dat in het register kan worden gemaakt tussen de verschillende doelen waarvoor depositieruimte kan worden gebruikt, hangt direct samen met de verbreding van de reikwijdte van AERIUS Register, waardoor verschillende overheden eigen ruimte in eigen compartimenten voor eigen doelen kunnen laten registreren. Zie verder toelichting over het beheer en de verantwoordelijkheden binnen AERIUS Register paragraaf 5.

In het gewijzigde eerste lid van artikel 2.3 wordt het gebruik van een nieuwe, actuele versie van het register voorgeschreven: "AERIUS Register versie 2023". In paragraaf 4.4.3 van het algemeen deel van deze toelichting is nader toegelicht welke wijzigingen in deze versie van het register zijn verwerkt. Ingevolge de onderhavige regeling wordt het overigens mogelijk dat de Minister voor Natuur en Stikstof en – voor de 'eigen' stikstofbanken - ook andere ministers en gedeputeerde staten zonder aan het register toevoegen. Daarvoor hoeft niet telkens door de Minister voor Natuur en Stikstof een geheel nieuwe versie van AERIUS Register te worden vastgesteld, wat ook voorkomt dat daarvoor telkens de Regeling natuurbescherming moet worden gewijzigd. Verwezen wordt naar de wijziging van artikel 2.6.

Onderdeel F (wijziging artikel 2.4: toevoegen van maatregelen, mededeling van genomen maatregelen en registratie van stikstofdepositie)

Met dit onderdeel zijn maatregelen die depositieruimte creëren toegevoegd. Specifiek worden de Rpav en de Rpmp als bronmaatregelen verbonden aan AERIUS Register toegevoegd. De door die bronmaatregelen daadwerkelijk gerealiseerde depositiedaling – overeenkomstig de eisen van het derde lid van artikel 2.4 – wordt als depositieruimte in het register opgenomen. Zie paragraaf 2.1 t/m 2.3 van het algemeen deel van deze toelichting.

De overige maatregelen die zijn toegevoegd aan AERIUS Register, zijn minder specifiek geformuleerd. Niet alle maatregelen die depositieruimte opleveren zijn op dit moment al bekend. Door middel van een ruime formulering van de mogelijke maatregelen in het eerste en derde lid, en het bekendmaken van de maatregelen wanneer deze worden verbonden aan AERIUS Register (vijfde lid), wordt flexibiliteit ingebouwd. Zie verder paragraaf 2 en 3 van de algemene toelichting voor een verdere toelichting op de maatregelen van de ministers en gedeputeerde staten.

Het tweede lid regelt de mogelijkheid dat ruimte die is gecreëerd door maatregelen van gemeenten, waterschappen of provincies, ook kan worden aangemerkt als maatregel van een minister of een (andere) provincie, en zo kan worden opgenomen in het register en kan worden ingezet voor de doelen waarvoor die minister of provincie depositieruimte kan inzetten. Dat geeft flexibiliteit. Deze mogelijkheid bestond al, maar is aangepast in verband met de uitbreiding van het aantal bestuursorganen dat is betrokken bij het register en kan beschikken over een eigen compartiment met depositieruimte.

Door het uitbreiden van de maatregelen in het eerste lid en derde lid, worden de voorwaarden voor het kunnen gebruiken van een maatregel bij de vermindering van stikstofdepositie vernummerd naar het nieuwe vierde lid. Er is daarom alleen sprake van een vernummering, en geen materiële wijziging van het nieuwe vierde lid. Wel geldt voor de rijksbanken, net als de provinciale banken, dat depositieruimte die in de rijksbanken wordt geregistreerd moet voldoen aan de eisen die daaraan op grond van jurisprudentie worden gesteld (o.a. Raad van State 13 november 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1931).

Het vijfde lid regelt dat de minister of gedeputeerde staten die het aangaat melding doen van de getroffen maatregelen en het vullen van AERIUS Register met depositieruimte. Zie hiervoor paragraaf 5.2 van de algemene toelichting.

Onderdeel G (artikelen 2.4a tot en met 2.4e)

Met dit onderdeel is de inhoud van het bestaande artikel 2.4a grotendeels gewijzigd, reden waarom het artikel in zijn geheel opnieuw wordt vastgesteld. In het oude artikel 2.4a was al direct de koppeling gemaakt tussen de herkomst van de depositieruimte uit maatregelen, en de toedeling van deze ruimte aan projecten. Dat is de nieuwe opzet uitgewerkt in verschillende artikelen.

Artikel 2.4a (*verantwoordelijkheidsverdeling registreren depositieruimte maatregelen)*

In het gewijzigde artikel 2.4a is de verantwoordelijkheid geregeld voor het registreren van de depositieruimte die is vrijgekomen door de maatregelen. Voor welke doelen deze ruimte vervolgens mag worden gebruikt, is geregeld in art. 2.4b (nieuw). Iedere minister en college van gedeputeerde staten is verantwoordelijk voor het registreren van de depositieruimte die is gecreëerd door de eigen maatregelen voor de eigen stikstofbank die aan AERIUS Register zijn verbonden. Bij het registeren wordt, zoals al gold, ten hoogste 70% van de ruimte ingeboekt (vijfde lid). Tenminste 30% wordt afgeroomd voor de natuur en als correctie voor mogelijke latente ruimte in vergunningen van met de maatregelen beëindigde of beperkte emissiebronnen aanwezig was; voorkomen moet immers worden dat die ruimte door opname in het register en toedeling bij nieuwe vergunningverlening daadwerkelijk in gebruik wordt genomen. Zie voor de verantwoordelijkheidsverdeling van de stikstofbanken en registers paragraaf 5 van de algemene toelichting.

Artikel 2.4b *(toedelen depositieruimte aan projecten)*

Met artikel 2.4b wordt een nieuw artikel toegevoegd aan de Rnb. Artikel 2.4b, eerste lid, brengt tot uitdrukking dat er feitelijk, door compartimentering, binnen AERIUS Register verschillende doelenbanken (kunnen) worden gecreëerd. De doelen in de onderdelen a, b en c waren reeds opgenomen in het oude artikel 2.4a; daarvoor wordt ruimte gecreëerd met de maatregelen genoemd in artikel 2.4, eerste lid, onderdelen a, b en c (Subsidieregeling sanering varkenshouderijen, Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden en de Regeling provinciale maatregelen PAS-meldingen).

Artikel 2.4b, tweede lid, brengt tot uitdrukking dat de depositieruimte afkomstig uit deze maatregelen in één compartiment beschikbaar gesteld kunnen worden. Dit gebeurt specifiek voor de PAS-meldingen, woningbouwprojecten en veiligheid- en renovatieprojecten. Voor de overige compartimenten vindt ingevolge artikel 2.4a vulling van het compartiment met depositieruimte in beginsel plaats door maatregelen van het bestuursorgaan die verantwoordelijk is voor de betrokken categorie projecten, waarbij het compartiment voor microdeposities (onderdeel i van artikel 2.4b) wordt gevuld door alle bestuursorganen gezamenlijk. In artikelen 2.4c, 2.4d en 2.4e wordt de compartimentering verder uitgewerkt, waar in die artikelen de opbrengst van specifieke maatregelen aan concrete doelen wordt gekoppeld.

Artikel 2.4c *(toedelen depositieruimte afkomstig uit de onomkeerbare sluiting van varkenshouderijlocaties, Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden en de Regeling provinciale maatregelen PAS-meldingen prioritering van doelen)*

Met dit onderdeel wordt een herprioritering van de doelen binnen AERIUS Register gerealiseerd. In artikel 2.4b wordt depositieruimte beschikbaar gemaakt voor onder meer gemelde PAS-projecten, woningbouwprojecten en veiligheid- en renovatieprojecten ten aanzien van rijkswegen. In beginsel is er voor die doelen geen sprake van schotten tussen de beschikbare ruimte. Een uitzondering geldt voor ruimte die is gecreëerd door de Regeling provinciale maatregelen PAS-

meldingen: die ruimte is gelet op de doelstelling van die regeling (een specifieke uitkering ter ondersteuning van het traject van de legalisering van PAS-meldingen) uiteraard exclusief bestemd voor gemelde PAS-projecten, en zal daarvoor in het systeem gescheiden worden gehouden van de andere depositieruimte. Verder geldt voor ruimte uit de andere bronmaatregelen gedurende de eerste vier maanden na opname in het register dat deze met voorrang naar de gemelde PAS-projecten gaat (gewijzigde tweede lid). De betrokken ministers kunnen op deze prioritering een uitzondering maken voor woningbouwprojecten waarvoor reeds een vergunning was aangevraagd (gewijzigde derde lid). Na die vier maanden geldt de gebruikelijke prioritering op basis van feitelijke reservering (artikel 2.5, vierde lid). Zie verder paragrafen 3.1 en 3.2 van de algemene toelichting.

Artikel 2.4d *(toedelen depositieruimte afkomstig uit maatregelen van vakministers)*
Met het nieuwe artikel 2.4d wordt het toedelen van depositieruimte afkomstig uit de maatregelen getroffen door, op verzoek of onder de verantwoordelijkheid van de onderscheiden ministers mogelijk gemaakt. Uitgangspunt is dat depositieruimte afkomstig van de maatregelen van een minister, ook voor diens projecten is bestemd. Hier kan op basis van het tweede lid van worden afgeweken. Ministers kunnen depositieruimte afkomstig uit hun maatregelen ook beschikbaar stellen voor projecten van andere ministers.

Artikel 2.4e *(toedelen depositieruimte afkomstig uit maatregelen van gedeputeerde staten)*

Met het nieuwe artikel 2.4e wordt het toedelen van depositieruimte afkomstig uit de maatregelen getroffen door, op verzoek of onder de verantwoordelijkheid van de provincie die het aangaat mogelijk gemaakt. Uitgangspunt is dat depositieruimte afkomstig van de maatregelen van een provincie (provinciale staten of gedeputeerde staten), ook voor de projecten zijn waarvoor gedeputeerde staten van de betrokken provincie bevoegd gezag zijn. Hier kan op basis van het tweede lid van worden afgeweken. Gedeputeerde staten kunnen depositieruimte afkomstig uit hun compartiment ook beschikbaar stellen voor projecten van andere provincies of ministers.

Onderdeel H (wijziging van artikel 2.5: toekennen van depositieruimte in kavelbesluiten en terugvallen van ruimte in AERIUS Register)

Met dit onderdeel wordt het kavelbesluit toegevoegd aan artikel 2.5, eerste lid, zodat ook via deze besluiten depositieruimte kan worden toegedeeld aan projecten. De kavelbesluiten zijn toestemmingsbesluiten van de Minister voor Klimaat en Energie die binnen een aangewezen gebied op zee de oprichting van windparken mogelijk maken en in dat kader ook zijn getoetst aan de gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Binnen de kaders van het kavelbesluit worden vervolgens concrete windenergieprojecten vergund. De bouwfase en het onderhoud kunnen ook leiden tot stikstofemissie, zodat voor de projecten behoefte kan bestaan aan depositieruimte. Met deze toevoeging kunnen projecten van de Minister voor Klimaat en Energie vanuit diens compartiment in AERIUS Register worden gefacilieerd, wat van belang is voor de energietransitie.

Verder wordt met dit onderdeel een zinsnede toegevoegd aan het derde lid. Mede om mogelijke vragen te voorkomen in het licht van het Europeesrechtelijke verbod op staatssteun, is het van belang nog duidelijker te expliciteren dat depositieruimte die is ontstaan door subsidiemaatregelen van de overheid en die ‘om niet’ wordt toegedeeld aan bepaalde projecten bij vergunningverlening, niet vervolgens door een ondernemer te gelde kan worden gemaakt in het kader van extern salderen. Die beperking wordt overigens over het algemeen ook in de subsidieregeling zelf opgenomen, en is onderdeel van het beleid van de bevoegde gezagen. De ruimte valt na beëindiging of beperking van de activiteit en

dienovereenkomstige aanpassing van de vergunning (zie onderdeel M), terug aan het register en kan aldus via het register wederom worden benut voor andere projecten. Zie paragraaf 4.3 van de algemene toelichting.

Onderdeel I (nieuw artikel 2.5a: toedeling microdepositieruimte)

Met dit onderdeel wordt het gebruik van het afzonderlijke compartiment binnen AERIUS Register voor microdeposities geregeld (zie ook onderdelen A en F t.a.v. de artikelen 1.1, 2.4a en 2.4b). Uit dit compartiment kunnen ten hoogste hoeveelheden tot en met 0,05 mol per hectare per jaar worden toegedeeld, waarbij het uiteraard om verschillende door een project geraakte hexagonen in een Natura 2000-gebied kan gaan. Projecten met een grotere depositie zijn niet op voorhand uitgesloten, maar voor het meerdere aan depositie (boven de 0,05 mol/ha/jaar) zal een andere oplossing moeten worden gevonden om de onderbouwing van vergunning rond te krijgen: ecologische onderbouwing, aanvullende mitigerende maatregelen, depositieruimte uit andere compartimenten, rechtstreeks extern salderen etc. Zie voor het reserveren, toedelen en afspraken over de microdepositiebank paragraaf 4 van de algemene toelichting.

Onderdeel J (wijziging van artikel 2.6, tweede lid: toevoegen van depositieruimte aan AERIUS Register zonder update versie)

Met dit onderdeel wordt het toevoegen van depositieruimte aan het AERIUS Register zonder vaststelling van een nieuwe versie van AERIUS Register mogelijk gemaakt. Dat maakt een tussentijdse toevoeging eenvoudiger en kan ook zonder wijziging van de Regeling natuurbescherming. Het blijft de Minister voor Natuur en Stikstof die hiervoor verantwoordelijk is en die ook vast zal moeten stellen dat de voor de ruimte noodzakelijke feitelijke vermindering van de depositie op de betrokken hexagonen is gerealiseerd. Zie paragraaf 4.2 van het algemeen deel van de algemene toelichting.

Verder wordt conform de wijziging van artikel 1.1 in artikel 2.6 AERIUS Register volledig uitgeschreven.

Onderdeel K (wijziging van artikel 2.7: uitbreiding verantwoordelijkheid voor registreren van depositieruimte in AERIUS Register).

Met dit onderdeel is artikel 2.7 verder uitgebreid. Vanwege de omvang van de wijzigingen, is het artikel in zijn geheel opnieuw geformuleerd. In de tot nu toe geldende tekst van het artikel werd alleen het reserveren van depositieruimte voor woningbouwprojecten en woningbouwclusters, tracébesluiten en gemelde PAS-projecten geregeld. Dit hing samen met de beperkte reikwijdte die het register had tot de onderhavige wijziging van de regeling, die beperkt was tot de projecten genoemd in artikel 2.2, eerste lid, onderdelen a tot en met d. Door de uitbreiding van artikel 2.2 jo. artikel 2.4a moest ook de regeling van artikel 2.7 verder worden aangepast.

Aan het eerste lid, onderdeel a, zijn zes subonderdelen toegevoegd. Onderdeel a onderscheidt de verschillende projecten waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn om de Natura 2000-vergunning te verlenen. Dit zijn projecten waar gedeputeerde staten niet het initiatief voor hebben genomen, maar wel de natuurvergunning voor verlenen. Projecten op initiatief van gedeputeerde staten waar zij ook het bevoegd gezag voor zijn, worden geregistreerd op grond van onderdeel d.

Het eerste lid, onderdeel b, is verder opgesplitst in twee subonderdelen. Naast tracébesluiten is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat ook verantwoordelijk voor het registreren van reserveringen ten behoeve van andere projecten van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit zijn onder andere

projecten uit het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport, bedoeld in artikel 4 van de Wet Mobiliteitsfonds en projecten die vallen onder de Vervanging en Renovatie Opgave.

Het eerste lid, onderdeel c, is gewijzigd. Het bevoegd gezag voor het verlenen van een vergunning voor PAS-meldingen is toegevoegd aan onderdeel a. In het nieuwe onderdeel c is de verantwoordelijkheid voor de Minister voor Klimaat en Energie geregeld voor het nemen van kavelbesluiten.

Het eerste lid, onderdeel d, is nieuw toegevoegd. In dit onderdeel is de verantwoordelijkheid voor projecten op initiatief van gedeputeerde staten geregeld waar zij ook het bevoegd gezag voor zijn.

Het tweede lid is gewijzigd. Voor de wijziging regelde het tweede lid het vervallen van de reservering van een woningbouwproject, tracébesluit of gemeld PAS-project.

Het derde en vierde lid regelen wanneer een reservering van depositieruimte als bedoeld in het eerste lid, onder b en c, komen te vervallen. Voor projecten van de Minister van Infrastructuur geldt dat de reservering vervalt bij het nemen van een tracébesluit. Voor projecten van de Minister voor Klimaat en Energie geldt dat de reservering vervalt bij het nemen van een kavelbesluit.

Onderdeel L (vervallen van artikel 2.8a)

Woningbouwclusters zijn geen specifiek doel meer binnen AERIUS Register. Zie hiervoor paragraaf 3.2 van de algemene toelichting. Daarom heeft dit artikel geen toegevoegde waarde meer binnen de regeling en komt deze te vervallen.

Onderdeel M (wijziging van artikel 2.10: uitbreiding verantwoordelijkheid voor afschrijving, doorhaling, bijschrijving en omzetting conform toevoegen projecten aan AERIUS Register en blokkade op extern salderen)

Het eerste, tweede, derde en vierde lid zijn gewijzigd. De regels voor afschrijving, doorhaling, bijschrijving en omzetting van depositieruimte zijn aangepast aan de uitbreiding van AERIUS Register en het vervallen van de woningbouwclusters als doel. Ook is de verplichting om deze handelingen terstond uit te voeren, vervallen. Dit in verband met de uitvoerbaarheid van de acties.

Daarnaast is er een vijfde lid toegevoegd aan artikel 2.10 in verband met de blokkade op extern salderen. Zie paragraaf 5.3 van de algemene toelichting. Voor alle projecten in artikel 2.4b geldt dat wanneer de Natura 2000-vergunning geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken, het bevoegd gezag deze vrijgevallen ruimte moet bijschrijven in AERIUS Register. Hiermee wordt het Europese verbod op staatssteun voorkomen.

Onderdeel N (wijziging van artikel 2.11: AERIUS Monitor versie 2023)

Artikel 2.11 Rnb regelt dat de monitoring voor de omgevingswaarde voor stikstofdepositie voor 2030, bedoeld in artikel 1.12a, eerste lid, Wnb, plaatsvindt met behulp van AERIUS Monitor versie 2022. Die versie wordt via deze wijzigingsregeling vervangen door versie 2023. Zie paragraaf 4 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel II (wijziging Omgevingsregeling)

Het tijdelijke hoofdstuk 17a Or bevat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet (Ow) de regels over AERIUS Register en het SSRS, vooruitlopend op regeling daarvan in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), een algemene maatregel van bestuur onder de Ow. Het Aanvullingsbesluit natuur

Omgevingswet, dat begin 2021 in het Staatsblad is geplaatst,[14] voorzag in toevoeging aan het Bkl van bepalingen over AERIUS Register (toen nog SSRS),[15] bij wijze van omzetting van de AERIUS Register-bepalingen in de Rnb zoals die laatste bepalingen in 2020 luidden. Nu de AERIUS Register-bepalingen in de Rnb sindsdien zijn gewijzigd, zijn de AERIUS Register-bepalingen in het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet achterhaald. 'Als een voorziening onmiddellijk nodig is' biedt artikel 23.6b, eerste lid, Ow de mogelijkheid om AERIUS Register tijdelijk te regelen bij ministeriële regeling, dus in de Or. Die bepaling is voor het eerst toegepast in de wijzigingsregeling van 8 december 2021,[16] door de toevoeging aan de Or van het tijdelijke hoofdstuk 17a. Onderdeel A van artikel II wijzigt dat hoofdstuk, opnieuw op grond van artikel 23.6b, eerste lid, Ow. Deze bepaling is ook toegepast begin 2023 bij het vaststellen van AERIUS Register versie 2022.[17]

De omzetting van de Rnb naar de Or vindt beleidsneutraal plaats. Daarom wordt grotendeels verwezen naar het artikelsgewijze gedeelte onder de Rnb, tenzij het begrippenkader of de systematiek van de Or verschilt ten opzichte van het oude systeem en dit verdere toelichting vraagt.

Onderdeel A (wijziging artikel 17a.1: toevoegen van AERIUS Register, depositieruimte, microdepositieruimte en microdepositie en vervallen van de begripsbepaling woningbouwcluster)

Met dit onderdeel worden vier begripsbepalingen toegevoegd aan artikel 17a.1. Aan de begripsbepalingen worden de definities van AERIUS Register, depositieruimte, microdepositieruimte en microdepositie toegevoegd. Zie voor een uitgebreide toelichting onderdeel A bij artikel I. Dit is een verschil ten opzichte van de Rnb-wijziging. Depositieruimte werd voorheen nog niet gedefinieerd. Omwille van de leesbaarheid en de consistentie in de regelingswijziging wordt in de Or net als de Rnb 'stikstofdepositieruimte' als 'depositieruimte' gedefinieerd.

Verder komt alleen het begrip 'woningbouwcluster' te vervallen. In hoofdstuk 17a was 'register' niet gedefinieerd, waardoor dit onderdeel ook niet hoeft komen te vervallen.

Onderdeel B (wijziging artikel 17a.2: specifieke beoordelingsregels bij gebruikmaking register depositieruimte)

Met dit onderdeel wordt het gebruik van AERIUS Register 2022 voorgeschreven, de doelen van AERIUS Register omschreven en flexibel vullen mogelijk gemaakt in de Or. PM nog even goed naar transponeringstabel en verwijzingen kijken.

Onderdeel C (artikelen 17a.2a en 17a.2b)

Met dit onderdeel worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, 17a.2a en 17a.2b. Artikel 17a.2a voorziet, overeenkomstig artikel 2.5 Rnb, in de toedeling van depositieruimte in andere besluiten dan een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Zie voor een uitgebreide toelichting onderdeel H. Een verschil ten opzichte van onderdeel H is het projectbesluit toegevoegd in plaats van het tracébesluit. In het stelsel van de Ow wordt het begrip tracébesluit vervangen door projectbesluit.

---

[14] Stb. 2021, 22.
[15] Zie de artikelen 8.74e en 11.70-11.72 Bkl.
[16] Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 8 december 2021, nr. WJZ/ 21288684, tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (nieuwe versie AERIUS Calculator en wijziging stikstofregistratiesysteem) (Stcrt. 2022, 713).
[17] Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof van 23 januari 2023, nr. WJZ/22474344, tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (AERIUS 2022).

Artikel 17a.2b voorziet in de regels van de microdepositiebank. Het is daarmee identiek ten opzichte van artikel 2.5a Rnb. Zie voor een uitgebreide toelichting onderdeel J.

Onderdeel D (artikel 17a.3: maatregelen ten behoeve van de vermindering van stikstofdepositie)

Met dit onderdeel worden maatregelen zijn maatregelen die depositieruimte creëren toegevoegd. Specifiek worden de Rpav en de Rpmp als bronmaatregelen verbonden aan AERIUS Register toegevoegd.

De overige maatregelen die zijn toegevoegd aan AERIUS Register, zijn minder specifiek geformuleerd. Niet alle maatregelen die depositieruimte opleveren zijn op dit moment al bekend. Door middel van een ruime formulering van de mogelijke maatregelen in het eerste en derde lid, en het bekendmaken van de maatregelen wanneer deze worden verbonden aan AERIUS Register (vijfde lid), wordt flexibiliteit ingebouwd.

Artikel 17a.3 is overeenkomstig het gewijzigde artikel 2.4 Rnb. Zie daarom de toelichting bij onderdeel F van artikel I.

Onderdeel E (artikel 17a.3a: registeren van depositieruimte)

Met dit onderdeel wordt een nieuw artikel toegevoegd. Artikel 17a.3a regelt de verantwoordelijkheid voor het registreren van depositieruimte in AERIUS Register. Artikel 17a.3a is overeenkomstig het gewijzigde artikel 2.4a Rnb. Zie daarom de toelichting bij onderdeel G van artikel I.

Onderdeel F (artikel 17a.4 AERIUS Register)

Met dit onderdeel wordt onder meer de verantwoordelijkheid over AERIUS Register geregeld. De wijzigingen zijn overeenkomstig artikel 2.3 Rnb. Zie daarom de toelichting bij onderdeel E van artikel I.

Onderdeel G (artikel 17a.5 tot en met 17a.5c)

Met dit onderdeel is de inhoud van het bestaande 17a.5 grotendeels gewijzigd, reden waarom het artikel in zijn geheel opnieuw wordt vastgesteld. In het oude artikel 17a.5 was al direct de koppeling gemaakt tussen de herkomst van de depositieruimte uit maatregelen, en de toedeling van deze ruimte aan projecten. Dat is in de nieuwe opzet uitgewerkt in verschillende artikelen, overeenkomstig de opzet in de artikelen 2.4a tot en met 2.4e. Zie daarom de toelichting bij onderdeel G van artikel I.

Onderdeel H (artikel 17a.6: registratie reserveringen)

Met dit onderdeel is artikel 17a.6, overeenkomstig artikel 2.7 Rnb verder uitgebreid. Vanwege de omvang van de wijzigingen, is het artikel in zijn geheel opnieuw geformuleerd. Zie voor een uitgebreide toelichting daarom de toelichting bij onderdeel K van artikel I.

Onderdeel I (vervallen van 17a.7)

Met dit onderdeel vervalt artikel 17a.7. Woningbouwclusters zijn geen specifiek doel meer binnen AERIUS Register. Zie hiervoor paragraaf 3.2 van de algemene toelichting. Daarom heeft dit artikel, overeenkomstig artikel 2.8a Rnb, geen toegevoegde waarde meer binnen de regeling en komt deze te vervallen.

Onderdeel J (artikel 17a.11: afschrijving, doorhaling, bijschrijving en omzetting in AERIUS Register)

Met dit onderdeel wordt een nieuw artikel 17a.11 ingevoegd. Artikel 17a.11 is overeenkomstig artikel 2.10 Rnb. Zie daarom voor een uitgebreide toelichting M bij artikel I.

Onderdeel K (bijlage II bij artikel 1.4: nieuwe versie AERIUS Calculator en Monitor)

Via onderdeel 1 wordt ervoor gezorgd dat in de artikelen 4.15, 6.15 en 7.197h, eerste lid, onder e, Or het gebruik wordt voorgeschreven van AERIUS Calculator versie 2023. Onderdeel 2 leidt ertoe dat de monitoring voor de omgevingswaarde voor stikstofdepositie voor 2030, bedoeld in artikel 2.15a, eerste lid, Ow, plaatsvindt met behulp van AERIUS Monitor versie 2023 (zie artikel 12.83a Or).

Artikel III (inwerkingtreding)

Artikel I treedt grotendeels in werking op 2 oktober 2023, de datum waarop versie 2023 van AERIUS Calculator en Monitor beschikbaar komt op internet.

De inwerkingtreding van artikel II zal worden geregeld in het besluit dat voorziet in de inwerkingtreding van onder meer de Omgevingsregeling en de Aanvullingsregeling natuur Omgevingswet

Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof van nr. WJZ/ Error! Unknown document property name. , tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (AERIUS 2023, herprioritering doelen en uitbreiding AERIUS Register met verschillende stikstofbanken)

Bijlage 1 – nader uitwerken kleuren en vakken

<table>
<tr><td colspan="16">AERIUS Register</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Micro Depositie bank</td><td rowspan="3">SSRS</td><td rowspan="3">VRO-bank</td><td rowspan="3">I&W-bank</td><td rowspan="3">K&E-bank</td><td rowspan="3">DEF-bank</td><td colspan="10">Provinciale banken</td></tr>
<tr><td colspan="2">NB</td><td colspan="3">L</td><td colspan="2">ZH</td><td>NH</td><td>Z</td><td>Fr</td><td>Fl</td><td>D</td><td>O</td><td>U</td><td>Gr</td><td>Ge</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td colspan="2">haven</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Provinciale banken bestaan nu uit 1 microdepositiebank en 9 doelenbanken. Dat zijn allemaal aparte banken. Horen eigen kleurtje te hebben.
In de nieuwe situatie krijgt elke provincie 1 bank met maximaal 5 compartimenten en is de microdepositiebank een aparte bank.

Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof van nr. WJZ/ Error! Unknown document property name. , tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (AERIUS 2023, herprioritering doelen en uitbreiding AERIUS Register met verschillende stikstofbanken)

Bijlage II transponeringstabel

Regeling natuurbescherming	Omgevingsregeling
1.1	17a.1
2.1, eerste lid	Tabel in bijlage II bij art. 1.4
2.1, tweede lid	N.v.t.
2.2	17a.2, vierde lid
2.3, eerste lid	17a.2, eerste lid
2.3, tweede lid	17a.4, tweede lid
2.3, derde lid	17a.4, vierde lid
2.3, vierde lid	17a.5, eerste lid
2.4, eerste lid	17a.3, eerste lid
2.4, tweede lid	17a.3, tweede lid
2.4, derde lid	17a.3, derde lid
2.4, vierde lid	17a.3, vierde lid
2.4a	17a.3a
2.4b	17a.2, vierde lid
2.4c	17a.5a
2.4d	17a.5b
2.4e	17a.5c
2.5, eerste lid	17a.2a, eerste lid
2.5, derde lid	17a.2a, derde lid
2.5a	17a.3
2.6, tweede lid	17a.2, zesde lid
2.7, eerste lid	17a.6, eerste lid
2.7, tweede lid	17a.6, tweede lid
2.7, derde lid	17a.6, derde lid
2.7, vierde lid	17a.6, vierde lid
2.10, eerste lid	17a.11, eerste lid
2.10, tweede lid	17a.11, tweede lid
2.10, derde lid	17a.11, derde lid
2.10, vierde lid	17a.11, vierde lid
2.10, vijfde lid	17a.11, vijfde lid